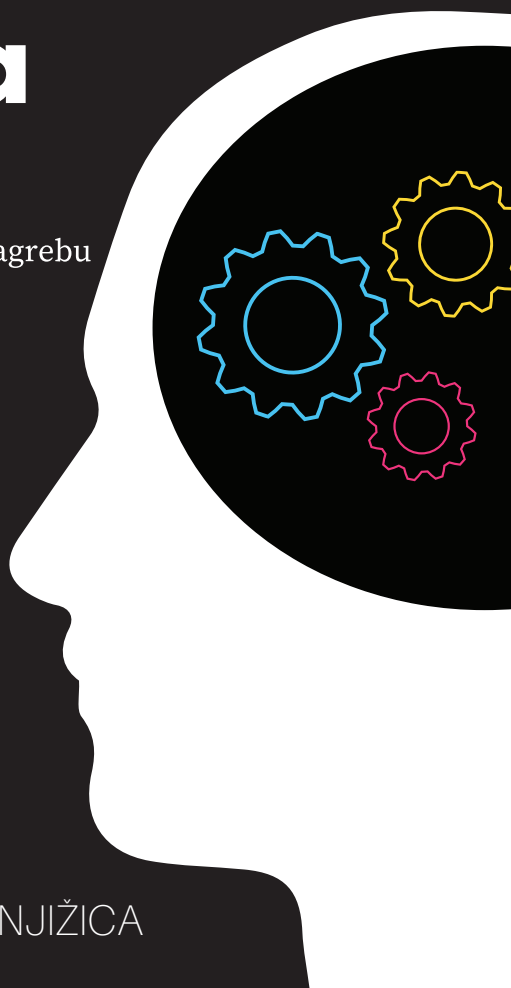

festival hrvatskih 8. digitalizacijskih projekata

3. i 4. svibnja 2018.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

festival hrvatskih 8. digitalizacijskih projekata

Organizator:

NACIONALNA I
SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

Podrška:

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
*Republic
of Croatia
Ministry
of Culture*

SADRŽAJ

Pozdravna riječ	4
○ Festivalu hrvatskih digitalizacijskih projekata	6
Program	10
Sažeci izlaganja	20
Sažeci posterskih izlaganja	70
Biografije autora	80
Programski i organizacijski odbor	108

Pozdravna riječ

Poštovane kolegice, poštovani kolege,

srdačno vas pozdravljam na početku *Festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata* koji se osmi put održava u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Festival tradicionalno okuplja stručnjake iz područja digitalizacije kulturne i znanstvene baštine, omogućuje uvid u aktualne teme iz područja digitalizacije i upravljanja digitalnom građom te predstavlja projekte, digitalne proizvode i usluge te inicijative koje svjedoče o sustavnom napretku područja.

I ovogodišnji je Festival posvećen širokom krugu tema iz područja digitalizacije. Posebno mi je zadovoljstvo što će na Festivalu biti predstavljeni rezultati rada na pripremi projekta *Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture Republike Hrvatske koji je pokrenut s ciljem da se sustavno izgradi infrastruktura za digitalizaciju i središnju pohranu i očuvanje digitalne kulturne baštine. Festival donosi i uvid u stanje digitalizacije, aktualna pitanja i planirani razvoj digitalnih knjižnica u Sloveniji i Srbiji. Značajan broj suradničkih, domaćih i europskih projekata digitalizacije koji se predstavljaju na ovogodišnjem D-festu potvrđuju kako je digitalizacija kulturne i znanstvene baštine iznimno dinamično i poticajno područje za razmjenu iskustava, znanja i za izradu kvalitetnih proizvoda. Veseli me i uočeni iskorak baštinskih ustanova prema inovacijama, kreativnim industrijama, kulturnom turizmu i gospodarstvu općenito. To je podsjetnik na vrijednost i važnost kulture u svakodnevnom životu građana, bez obzira jesu li oni njezini konzumenti ili kreatori.

Očekujem da će i osmi Festival donijeti nove spoznaje, produ-
biti uvid u stanje digitalizacije te potaknuti nove projekte.

Zahvaljujem svim predavačima i sudionicima Festivala na oda-
zivu. Zahvaljujem programskom odboru koji je oblikovao program
Festivala. Posebno hvala svim članovima organizacijskog odbora
i ostalim djelatnicima Knjižnice bez čijeg marljivog zalaganja ovaj
Festival ne bi bilo moguće ostvariti.

Želim vam svima puno uspjeha u radu.

dr. sc. Tatijana Petrić, knjižničarska savjetnica
predsjednica Programskog odbora
Glavna ravnateljica
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

O Festivalu hrvatskih digitalizacijskih projekata

Teme ovogodišnjeg D-festa povezane su s razmatranjem aktualnog stanja u području digitalizacije kulturne baštine, razvoja infrastrukture i digitalnih kulturnih proizvoda. Uz otvaranje pitanja o mogućnostima kreativnog korištenja digitalne kulturne baštine, Festival tradicionalno donosi uvid u nove digitalizacijske projekte, ali i razmišljanja o budućem razvoju područja.

Sam početak Festivala donosi pregled razvoja digitalnih knjižnica u Hrvatskoj, Srbiji i Sloveniji, a međunarodni blok predavanja nastavlja se predstavljanjem pet europskih projekata u kojima su ključni element digitalne platforme za okupljanje i predstavljanje digitalizirane građe baštinskih ustanova.

Uz predstavljanje posterskih izlaganja, Festival se nastavlja blokom predavanja o suradničkim projektima digitalizacije građe te pregledom programa i projekata digitalizacije i njihovim novim uslugama.

Drugi dan Festivala u fokus stavlja aktualnu temu kreativnog korištenja digitalne kulturne baštine te izrade digitalnih kulturnih proizvoda. Uz teorijska razmatranja teme, bit će predstavljeno nekoliko projekata kreativnih pojedinaca, tvrtki i ustanova koji su koristili digitalizirane sadržaje u izradi novih digitalnih proizvoda i usluga. Festival tako potiče prostor za raspravu i razmjenu ideja o ulozi digitalizacije i mjestu baštinskih ustanova u području gospodarstva i digitalnog tržišta.

Nekoliko predavanja drugog dana Festivala otvorit će i važna stručna pitanja iz područja razvoja sustava za upravljanje digital-

nom građom, pretraživanja i vizualizacije podataka. Digitalizacija zavičajne baštine važna je tema koja će, uz predstavljanje u zadnjem bloku Festivala, biti zastupljena i u izlaganjima prvog dana.

Očekujemo da će Festival sudionicima pružiti priliku upoznati se s aktualnim zbivanjima u području digitalizacije, omogućiti izravnu komunikaciju s AKM i IT stručnjacima, kreativnim pojedincima, voditeljima projekata i predstavnicima tvrtki te potaknuti razvoj novih suradničkih projekata.

P R O G R A M

PROGRAM

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Malo predvorje

Četvrtak, 3. svibnja 2018.

- 09:00 – 10:00 **Prijava sudionika**
- 10:00 – 10:15 **Otvaranje Festivala i pozdravni govori**
- 10:15 – 11:30 **Jelena Bilić** (Ministarstvo kulture Republike Hrvatske): Analiza trenutnog stanja digitalizacije kulturne baštine u Republici Hrvatskoj
- Dejan Masliković** (Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije): Smjernice za digitalizaciju kulturnog naslijeđa
- Miroljub Stojanović** (Narodna biblioteka Srbije): Pravilnik o bližim uvjetima za digitalizaciju knjižnično-informacijske građe i izvora
- Zoran Krstulović** (Narodna in univerzitetna knjižnica, Slovenija): Koncept razvoja Digitalne knjižnice Slovenije
- 11:30 – 12:00 **Stanka za kavu**

12:00 – 13:45

Vesna Lovrić Plantić (Muzej za umjetnost i obrt): Digitalni repozitorij secesijske arhitekture dunavskih zemalja i njegovo dodatno korištenja

Andraž Magajna (Narodna in univerzitetna knjižnica, Slovenija): Projekt *Razvoj pismenosti u Europi* u kontekstu digitalizacije Narodne in univerzitetne knjižnice Slovenije

Marina Vinaj, Ivana Knežević Križić, Tihomir Engler, Kristijan Crnković (Muzej Slavonije u Osijeku, Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, ArhivPRO d.o.o.): Digitalizirane njemačke novine u Muzeju Slavonije u sklopu projekta *Digitalizati njemačkih tiskovina od 18. do 20. stoljeća u Hrvatskoj*

Ljerka Dulibić, Ruth von dem Bussche (Strossmayerova galerija starih majstora HAZU): Zajedničko istraživanje provenijencije – istraživačka infrastruktura projekta TransCultAA / *Collaborative provenance research – the TransCultAA research infrastructure*

Vlatka Lemić (Hrvatski državni arhiv): Digitalna platforma *Topoteka*

13:45 – 14:45

Stanka za ručak

14:30 – 15:00

Predstavljanje izlaganja na posteru*

12 Osmi festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

15:00 – 17:00

Sofija Klarin Zadavec, Irena Galić Bešker

(Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu):
Projekt *Hrvatska glagoljica* i portal *Glagoljica.hr*

Marko Tot, Anja Tkalec (Hrvatska akademija
znanosti i umjetnosti, Knjižnica): Tematski
portal *Znameniti.hr*

**Goran Zlodi, Marina Vinaj, Ivana Knežević
Križić** (Link2, Muzej Slavonije u Osijeku): Mrežni
katalog i virtualna izložba u sklopu suradničkog
projekta *Valpovački vlastelini Prandau-Normann*

Vikica Semenski (Knjižnice grada Zagreba):
Digitalizirana zagrebačka baština: što, kako,
kamo nakon 10 godina?

Svjetlana Mokriš, Ljiljana Krpeljević (Gradska
i sveučilišna knjižnica Osijek): Kazališni život
Osijeka – digitalizacija zavičajne zbirke Gradske
i sveučilišne knjižnice Osijek

Željko Trbušić (Hrvatska akademija znanosti
i umjetnosti): Kazališne cedulje Odsjeka za
povijest hrvatskog kazališta HAZU

Zvonimir Mandekić (Državni arhiv u Rijeci):
E-čitaonica Državnog arhiva u Rijeci [DARI]

Petak, 4. svibnja 2018.

09:00 – 10:00 **Obilazak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu**

09:30 – 10:00 **Prijava sudionika**

10:00 – 11:45 **Vlasta Klarić** (Međunarodno sveučilište Libertas): Trendovi u kulturnom turizmu i transformacija iskustava

Kristina Pandža, Ivana Golob Mihić, Ema Makarun (Centar za industrijsku baštinu, Sveučilište u Rijeci, Muzej grada Rijeke): Digitalizacija u službi kulturnog turizma

Ivana Hebrang Grgić, Nives Tomašević (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište u Zadru): Korištenje digitalnih zbirki u nakladništvu

Maja Šimunjak, Milan Gudeljević (Middlesex University London, VR pole d.o.o.): Mogućnost realnog prikaza građevina od povijesnog značaja putem virtualne stvarnosti

Darian Škarica (Delta Reality): *Hrvatski velikani* – korištenje proširene i virtualne stvarnosti u digitalizaciji projekata

14 Osmi festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

Mirela Uzelac (Samostalni istraživač): 50 godina razvoja Hrvatske

Dragana Koljenik, Sofija Klarin Zadravec (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu): Aplikacija *Pozdrav iz Zagreba*: promocija digitalne knjižnice i iskorak prema kulturnom turizmu

11:45 – 12:15

Stanka za kavu

12:15 – 13:45

Goran Zlodi, Vedran Juričić, Tomislav Ivanjko, Luka Maroević (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Link2): Model implementacije višejezičnosti u projekte temeljene na metapodacima: prikaz modela i implementiranih projekata

Kristijan Crnković (ArhivPRO d.o.o.): Pretraživanje sadržaja digitalnih platformi

Aleksandra Mudrinić Ribić, Daria Jandrečić (CARNet): DOS – suvremeno učenje i poučavanje

Jelena Balog Vojak, Zdenka Šinkić (Hrvatski povijesni muzej): Projekt *Sjećanja na 20. stoljeće*: izazovi u predstavljanju dvodimenzionalne građe

Annemari Štimac (Državni zavod za intelektualno vlasništvo): Tradicijsko znanje i tradicijski kulturni izričaji su intelektualno vlasništvo, a što je sa zaštitom?

13:45 – 14:45

Stanka za ručak

14:45 – 16:30

Marin Knezović (Hrvatska matica iseljenika): Digitalna obzorja Hrvatske matice iseljenika

Ivan Jelić (Knjižnice grada Zagreba): Digitalizacija zvučne građe Književnog petka: predstavljanje projekta *Glasovi Književnog petka*

Ana Pavlić (Centar za ženske studije/ Memorijalni stan Marije Jurić Zagorke): Digitalizacija odabrane građe Marije Jurić Zagorke

Jasna Tingle (Samostalni istraživač): Zagrebački knjižarski katalozi 1796. – 1823.

Marija Bartolić, Janja Severović (Knjižnice grada Zagreba, Gradska knjižnica Ante Kovačića Zaprešić): Izazovi i postignuća projekta *Wiki-dveri*

* IZLAGANJA NA POSTERU

Iva Adžaga (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu): Obilježavanje stogodišnjice Prvoga svjetskog rata: projekti digitalizacije

Matilda Justinić (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu): Digitalizacija ilustriranih hrvatskih novina i časopisa iz 19. stoljeća i početka 20. stoljeća

Sanda Kočevar (Gradski muzej Karlovac): Digitalizacija fonda Prvog hrvatskog pjevačkog društva "Zora" Zbirke dokumentarne građe Povijesnog odjela Gradskog muzeja Karlovac

Renata Petrušić (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu): *Flora Croatica*: digitalizacija slikovne i pisane baštine iz područja botanike

Anamarija Starčević Štambuk, Koraljka Kuzman Šlogar (Institut za etnologiju i folkloristiku): Digitalizacija kataloga i kartoteka Instituta za etnologiju i folkloristiku

Vesna Vlašić Jurić, Marija Perkec (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu): Virtualna izložba *Crteži Huga Conrada von Hötendorfa*

S A Ž E C I I Z L A G A N J A

ANALIZA TRENUTNOG STANJA DIGITALIZACIJE KULTURNE BAŠTINE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Jelena Bilić

Ministarstvo kulture, Uprava za archive, knjižnice i muzeje,
Služba za digitalizaciju
jelena.bilic@min-kulture.hr

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske započelo je pripremu nacionalnog projekta *Digitalizacija kulturne baštine* s ciljem prijave projekta za sufinansiranje sredstvima Europske unije u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.–2020., temeljem Poziva na dostavu projektnih prijedloga u ograničenom postupku dodjele bespovratnih sredstava u modalitetu trajnog poziva: Razvoj e-usluga, koji je objavilo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU.

U cilju prijave na navedeni Poziv, proveden je otvoreni postupak javne nabave za nabavu usluge Pripreme natječajne dokumentacije za projekt *Digitalizacija kulturne baštine*. Odabrani ponuditelj za izradu natječajne dokumentacije je društvo Ernst & Young Savjetovanje d.o.o. (EY).

U sklopu ugovora s Ministarstvom kulture, EY je izradio Izvješće o analizi trenutnog stanja koje u jednom dokumentu prikazuje rezultate analize trenutnog stanja informacijskih sustava, digitalizirane i digitalne građe, postojećeg zakonodavnog okvira, postojećih standarda i kriterija za digitalizaciju, postojećih troškova i prihoda digitalizacije kulturne baštine, postojećeg digitaliziranog sadržaja i postojećih ljudskih kapaciteta.

Istraživanje u svrhu analize trenutnog stanja provedeno je putem upitnika koji je upućen utvrđenom uzorku institucija.

Prilikom provedbe analize, proces digitalizacije, tj. pretvaranja analognog u digitalni oblik definiran je kao proces koji se sastoji od sljedećih koraka: (a) odabira građe za digitalizaciju, (b) restauracije (prije skeniranja), (c) skeniranja/fotografiranja/snimanja/reprodukcije, (d) opisa metapodacima, (e) obrade nakon skeniranja/fotografiranja, (f) opisa digitalizirane građe te (g) arhiviranja. Stoga su u fokusu analize upravo spomenuti koraci procesa digitalizacije, uključujući za te korake relevantne postojeće informacijske sustave, standarde i kriterije koje institucije koriste, postojeće i potrebne resurse za digitalizaciju, pohranu i očuvanje sadržaja, ali i planovi institucija vezani uz digitalizaciju.

Analizom trenutnog stanja obuhvaćena je prvenstveno građa kulturne baštine koju čine pokretna i nepokretna kulturna dobra od umjetničkog, povijesnog, paleontološkog, arheološkog, antropološkog i znanstvenog značenja.

Analiza trenutnog stanja obuhvaća:

- analizu postojećeg zakonodavnog okvira, standarda i kriterija za digitalizaciju, kako bi se utvrdio okvir za moguću standardizaciju pristupa za potrebe uspostave i implementacije sveobuhvatnog procesa digitalizacije kulturne baštine u Hrvatskoj,
- analizu organizacije procesa digitalizacije kulturne baštine u cilju prikupljanja informacija vezanih uz tijek procesa digitalizacije pri provođenju različitih koraka digitalizacije u institucijama,
- analizu digitalne građe kulturne baštine u cilju dobivanja podataka o količini i tipu građe kojom institucije raspolažu,
- analizu upravljanja digitalnom kulturnom baštinom, kako bi se prikupili podaci o pohrani i upravljanju digitalnom građom institucija te pripadajućim metapodacima,

22 Osmi festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

- analizu podataka vezanih uz očuvanje digitalne kulturne baštine, kako bi se dobio uvid u rješenja koja institucije primjenjuju za očuvanje svoje digitalne građe,
- analizu pristupa digitalnoj kulturnoj baštini sa svrhom prikupljanja podataka o načinima pristupa i mogućnostima korištenja digitalne građe institucija te povezanim postojećim uslugama koje institucije pružaju,
- analizu ljudskih potencijala sa svrhom prikupljanja podataka o broju i profilu zaposlenika institucija te njihovom angažmanu na poslovima digitalizacije,
- analizu financijskih resursa, kako bi se dobio detaljniji uvid u izvore financiranja aktivnosti digitalizacije, povezane troškove i moguća potrebna financijska sredstava za nastavak procesa digitalizacije u analizom obuhvaćenim institucijama.

SMJERNICE ZA DIGITALIZACIJU KULTURNOG NASLJEĐA

Dejan Masliković

Ministarstvo kulture i informisanja
dejan.maslikovic@kultura.gov.rs

Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije 2016. godine formiralo je Komisiju za digitalizaciju i unutar nje Radnu skupinu za izradu Smjernica za digitalizaciju kulturnog nasljeđa Republike Srbije. Strategija razvoja kulture Republike Srbije od 2017. do 2027. godine između ostalog prepoznaje digitalizaciju kulturnog nasljeđa kao bitan faktor u preventivnoj zaštiti kulturnog nasljeđa, kojom

se osigurava veća vidljivost, kvalitetnija prezentacija i promocija kulturnog nasljeđa države.

Da bi se proces digitalizacije u baštinskim ustanovama obavljao kontinuirano i nesmetano, neophodno je angažiranje profesionalaca unutar ustanove, kao i vanjskih suradnika koji će raditi na poslovima digitalizacije u cilju zaštite kulturnog nasljeđa Republike Srbije.

Baštinskim ustanovama preporuča se korištenje informacijskih sustava koji omogućuju osnovni rad na poslovima digitalizacije, obuku i podršku u radu s digitaliziranom građom, različite oblike vidljivosti i dostupnosti kulturnog nasljeđa.

Takvi informacijski sustavi, prepoznati kao primjeri dobre prakse, koriste se u procesima digitalizacije i arhiviranja dokumentacije i primjenjivi su u specifičnim područjima zaštite kulturnog nasljeđa. Na temelju primjene tih informacijskih sustava zadovoljena su osnovna zakonska načela – zaštita i vidljivost i dostupnost informacija o kulturnom nasljeđu javnosti, na internoj i eksternoj razini. Na taj se način ostvaruju strateški ciljevi digitalizacije kulturne baštine.

Ovim dokumentom definiraju se smjernice za digitalizaciju kulturnog nasljeđa (u daljnjem tekstu: digitalizacija) Republike Srbije u pogledu:

- osnovnih pojmova u digitalizaciji;
- strateških načela i ciljeva digitalizacije;
- ključnih koraka u procesu digitalizacije;
- sustava metapodataka;
- preporučenih tehničkih karakteristika za izradu digitalnih dokumenata;

- provjere kvalitete digitalnih objekata;
- dugoročne pohrane digitalnih objekata;
- pristupa digitalnim objektima.

PRAVILNIK O BLIŽIM UVJETIMA ZA DIGITALIZACIJU KNJIŽNIČNO-INFORMACIJSKE GRAĐE I IZVORA

Miroljub Stojanović

Narodna biblioteka Srbije

misa.stojanovic@nb.rs

Ovim Pravilnikom propisuju se bliži uvjeti za digitalizaciju knjižnično-informacijske građe i izvora u pogledu svrhe, ciljeva i opsega digitalizacije knjižnično-informacijske građe i izvora, stvaranja digitalnih dokumenata, formiranja i obrade digitalnih zbirki i knjižnica, čuvanja digitalnih objekata, osiguravanja pristupa digitalnim zbirkama i druga pitanja od važnosti za vođenje baze podataka digitalizirane knjižnično-informacijske građe.

Digitalizirano kulturno nasljeđe je javno dobro koje treba biti dostupno najširem krugu zainteresiranih, u mjeri koja ne narušava pravila zaštite intelektualnog vlasništva i privatnosti. U postupku digitalizacije kulturnog nasljeđa potrebno je slijediti načela i standarde definirane na nacionalnoj razini i usklađene s odgovarajućim međunarodnim smjernicama koje su formulirali UNESCO, Vijeće Europe, Europska unija, čime bi trebala biti postignuta interoperabilnost, kako u zemlji, tako i u okruženju. Ova definicija ukazuje na potrebu digitalizacije kulturne baštine.

Tijekom prethodnog razdoblja u više navrata je pokušano utvrđivanje zakonske regulative na temu digitalizacije kulturnog nasljeđa na nacionalnoj razini. U okviru pravne regulative, do sada su bili na snazi sljedeći zakonski akti: *Zakon o kulturi* iz 2009. godine gdje se u članku 6. (Opšti interes u kulturi) govori o poticanju primjene novih tehnologija u kulturi, osobito informacijskih tehnologija i digitalizacije, kao i članak 8. (Kulturna delatnost) koji se bavi digitalnom kreativnošću i multimedijom. Također, *Zakon o bibliotečko-informacionoj delatnosti* iz 2011. godine u članku 44. (Digitalizacija bibliotečko-informacione građe i izvora) definira:

1. Biblioteka ima obavezu da kontinuirano radi na digitalizaciji bibliotečko-informacione građe i izvora kao dela kulturnog nasleđa Srbije.
2. Narodna biblioteka Srbije sprovodi i koordinira poslove na digitalizaciji bibliotečko-informacione građe i izvora u Republici Srbiji.
3. Bliže uslove za digitalizaciju bibliotečko-informacione građe i izvora propisuje ministar nadležan za kulturu.

Međutim, do 2017. nije bilo smjernica i uvjeta za digitalizaciju knjižnično-informacijske građe i izvora. Digitalizacija knjižničnih fondova započela je 2004. godine na temelju smjernica, standarda i iskustava iz Europe i svijeta.

Godine 2017. u okviru Ministarstva kulture i informisanja i Sektora za digitalizaciju osnovana je Radna grupa za definiranje Pravilnika digitalizacije fondova u bibliotekama. Radna grupa sastojala se od predstavnika pojedinih knjižnica. Dana 31. 10. 2017. ministar kulture i informisanja Vladan Vukosavljević potpisao je prvi akt kojim se regulira proces digitalizacije u oblasti kulture, čime je Pravilnik službeno stupio na snagu.

KONCEPT RAZVOJA DIGITALNE KNJIŽNICE SLOVENIJE

Zoran Krstulović

Narodna in univerzitetna knjižnica, Slovenija

Zoran.Krstulovic@nuk.uni-lj.si

Danas je osiguravanje *online* dostupnosti sadržaja u području kulture i znanosti neophodna djelatnost knjižnica, bitna i obvezna komponenta njihove ponude korisnicima. Računalna obrada analognog sadržaja (digitalizacija i stvaranje podataka na druge načine) povećava ne samo količinu podataka dostupnih korisnicima, nego i širi mogućnosti korištenja knjižničnih zbirki, a i omogućuje stvaranje novih znanja. Upravo računalna obrada analognog sadržaja otvara temeljna pitanja vezana uz stvaranje, dostupnost i trajnu pohranu, tkz. digitalnih sadržaja, odnosno pitanja jedinstvenog upravljanja sadržajima na *webu* unutar knjižničnog informacijskog sustava. U Narodnoj in univerzitetnoj knjižnici odazvali smo se na ta pitanja 2005. godine uspostavom Digitalne knjižnice Slovenije (www.dlib.si), razvoj koje je istovremeno tekao na području digitalizacije (pretvorbe analognih knjižničnih izvora u digitalne) i prikupljanja izvornih digitalnih publikacija, na području razvoja repozitorija za pohranu digitalnih sadržaja i na području dostupnosti digitalnih sadržaja. Područje stvaranja digitalnih sadržaja razvija se decentralizirano. Prirodno je da svaki izdavač, ustanova, pojedinac može izraditi i objaviti digitalni sadržaj. Sama digitalizacija u nacionalnoj i narodnim knjižnicama je koordinirana. Pohrana sadržaja razvija se u smjeru jedinstvenog repozitorija za knjižnični sustav narod-

nih i nacionalne knjižnice. Iako je dostupnost distribuirana, dakle moguće je do istih sadržaja pristupiti s različitih mrežnih stranica i portala, glavna točka pristupa je Digitalna knjižnica Slovenije preko koje korisnik može pretraživati skoro 800.000 digitalnih objekata nastalih u digitalnim projektima više od četiri stotine ustanova i organizacija. Od same uspostave, Digitalna knjižnica Slovenije bila je prepoznata kao pravi smjer razvoja mrežnih usluga javnih knjižnica i kao takva je uvrštavana u strategije i druge državne dokumente iz područja informacijskog društva.

DIGITALNI REPOZITORIJ SECESIJSKE ARHITEKTURE DUNAVSKIH ZEMALJA I NJEGOVO DODATNO KORIŠTENJE

Vesna Lovrić Plantić

Muzej za umjetnost i obrt
vesna.lovric.plantic@muo.hr

Muzej za umjetnost i obrt partner je u projektu *ART NOUVEAU – održiva zaštita i promocija secesijske baštine u dunavskoj regiji* (u okviru INTERREG Danube transnacionalnog programa), koji traje od siječnja 2017. do lipnja 2019.

Vodeći partner je rumunjski grad Oradea, a osim MUO sudjeluju partneri iz Budimpešte, Beča, Bukurešta, Ljubljane, Szegeda, Sofije, Subotice i Beograda. Tijekom trajanja projekta agregiraju se postojeći zapisi koji se odnose na secesijsku arhitekturu koji će zajedno s novodigitaliziranom građom činiti digitalni repozitorij naj-

vrednije secesijske arhitektonske baštine u dunavskoj regiji. Portal je već javno dostupan na adresi and.civitat.com. Svaki objekt ima geolokaciju, što je izuzetno značajno za dodatno korištenje zapisa, naročito u edukaciji i turizmu. Za Svjetski dan secesije 10. lipnja 2018. realizirat će se zajednička izložba na kojoj će biti prikazane fotografije djela istaknutih arhitekata zemalja sudionica, a temeljit će se na građi koja se nalazi u digitalnom repozitoriju. Jedan od ciljeva projekta je i izrada interaktivne mobilne aplikacije zasnovana na geolokaciji za potrebe turista, turističkih vodiča, opće publike, ali i stručnjaka. Važnost projekta očituje se i u činjenici da će se putem objedinjene digitalizirane građe moći analizirati sličnosti i razlike u secesijskom izričaju jednog geografski omeđenog prostora.

PROJEKT RAZVOJ PISMENOSTI U EUROPI U KONTEKSTU DIGITALIZACIJE NARODNE IN UNIVERZITETNE KNJIŽNICE SLOVENIJE

Andraž Magajna

Narodna in univerzitetna knjižnica, Slovenija
andraz.magajna@nuk.uni-lj.si

U izlaganju će ukratko biti predstavljen suradnički projekt *Razvoj pismenosti u Europi*, s posebnim naglaskom na digitalizaciji u kontekstu procesa i strategije digitalizacije slovenske Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK).

U projekt *Razvoj pismenosti u Europi (Rise of literacy in Europe Generic Services, Action No. 2016-EU-IA-0093)* uključeno je 12

europskih baštinskih organizacija, većim dijelom nacionalnih knjižnica – Stichting Europeana, Ethniki Bibliothiki Ellados, Koninklijke Bibliotheek, Narodna biblioteka Srbije, Bibliothèque nationale de France, National Library of Scotland, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Biblioteca Nacional de Portugal, Staatsbibliothek zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz, Consiglio Nazionale delle Ricerche – Opera del Vocabolario Italiano, Istituto Centrale per il Catalogo Unico delle biblioteche italiane e per le informazioni bibliografiche, Llyfrgell Genedlaethol Cymru / The National Library of Wales, Narodna in univerzitetna knjižnica. Cilj je projekta prikaz bogate pisane kulturne baštine Europe kroz tematsku zbirku razvoja pismenosti u Europeani – platformi za slobodno pretraživanje digitalnih objekata različitih digitalnih knjižnica.

U tematsku zbirku bit će uključeni srednjovjekovni rukopisi od 4. do 15. stoljeća, tiskane knjige od ranog 16. stoljeća do kraja 19. stoljeća te časopisi i novine od 18. do sredine 20. stoljeća. Digitalizacija ukupno obuhvaća oko 1500 rukopisa, 2600 knjiga i drugih tiskanih materijala (pamfleti, razglednice, letci, knjižice) i više od 200.000 stranica časopisa. Koristeći odabranu građu, korisnik će moći slijediti razvoj europskih jezika, odnosno njihovu kodifikaciju (gramatika, rječnici, tekstualne knjige), te razvoj žanrovske literature različitih društvenih klasa (priručnici, turistička literatura, dječje knjige, narodne priče itd.). Digitalizirane objekte pratit će i dvije virtualne izložbe, galerije i blogovi, koji će pokušati kontekstualizirati i spojiti odabrane digitalizirane objekte.

Svaka partnerska organizacija izgradila je svoj plan digitalizacije koji uključuje popis objekata i način (kvaliteta i autorska prava – koncept EPF, *Europeana Publishing Framework*) na koji će digitalizacija biti izvedena. Svakom digitaliziranom objektu pripada odgovarajući set metapodataka, koji će biti iz lokalnih shema mapiran, transformiran i eksportiran u shemu EDM (*Europeana Data Model*).

U izlaganju bit će poseban naglasak na digitalizaciji, pripremi metapodataka i uključivanju objekata u Europeanu u Narodnoj in univerzitetnoj knjižnici. Digitalizacija će biti stavljena u kontekst Digitalne knjižnice Slovenije. Bit će predstavljen i program *Digitization Manager* – novo rješenje za cjelovitu digitalizaciju knjižne građe, koji su razvili programeri Knjižnice.

DIGITALIZIRANE NJEMAČKE NOVINE U MUZEJU SLAVONIJE U SKLOPU PROJEKTA *DIGITALIZATI NJEMAČKIH TISKOVINA OD 18. DO 20. STOLJEĆA U HRVATSKOJ*

**Marina Vinaj, Ivana Knežević Križić, Tihomir Engler,
Kristijan Crnković**

Muzej Slavonije u Osijeku; Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa
Jurja Strossmayera u Osijeku; ArhivPRO d.o.o.
marina.vinaj@mso.hr; ivana.knezevic@mso.hr; tengler@ffos.hr;
kristijan.crnkovic@arhivpro.hr

Odjel knjižnice Muzeja Slavonije svojom novinskom građom sudjeluje u dvogodišnjem međunarodnom projektu *Digitalizati njemačkih tiskovina od 18. do 20. stoljeća u Hrvatskoj* (2017. – 2019.), čiji je cilj digitalizacija dvaju najdugovječnijih novina na njemačkom jeziku u Osijeku: *Die Drau* (1868. – 1932.) i *Slavonische Presse* (1885. – 1919.), kao i kalendara/godišnjaka *Essegger Bote*. Spomenuti projekt digitalizacije inicirali su Institut za germanistiku Sveučilišta Justus Liebig u Gießenu (*Institut für Germanistik der Justus-Liebig Universität Gießen*) te Odsjek za njemački jezik

i književnost Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, dok su Muzej Slavonije i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu uključeni u projekt kao imatelji novinske građe na njemačkom jeziku do polovice 20. stoljeća, pri čemu digitalizaciju obavlja tvrtka ArhivPro d.o.o. iz Koprivnice.

Projekt predstavlja prvi korak u smjeru digitalizacije cjelokupne tiskane građe objavljene na njemačkom jeziku na području današnje Republike Hrvatske, gdje je od 1786. do 1945. godine izlazilo stotinjak njemačkih novina i časopisa. Krajnji je cilj projekta prikupiti podatke o tim tiskovinama te ih zajedno s digitaliziranom građom staviti na raspolaganje na javno dostupnom portalu, kako bi kao trajni izvor poslužili istraživanjima unutar različitih znanstvenih disciplina koje se bave književnošću, jezikom i kulturom njemačke manjine na tlu Hrvatske. Trenutačno je u pripremi postavljanje portala na mrežne stranice Muzeja Slavonije s digitaliziranim primjercima osječkih novina *Die Drau*, *Slavonische Presse* i kalendara/godišnjaka *Essegger Bote*.

Projekt je financiran sredstvima Ureda za kulturu i medije Savezne vlade Republike Njemačke. Riječ je o potpornom projektu devetogodišnjega znanstveno-istraživačkog projekta *Na tragovima njemačkoga jezika, književnosti i kulture u Hrvatskoj* (2017. – 2025.), u sklopu suradnje germanističkih instituta (GIP), čiji je cilj istražiti tragove doseljenika s njemačkoga govornog područja na tlu Hrvatske u razdoblju od kasnoga srednjeg vijeka pa sve do danas.

**ZAJEDNIČKO ISTRAŽIVANJE PROVENIJENCIJE
– ISTRAŽIVAČKA INFRASTRUKTURA
PROJEKTA TRANSCULTAA / COLLABORATIVE
PROVENANCE RESEARCH – THE TRANSCULTAA
RESEARCH INFRASTRUCTURE**

Ljerka Dulibić, Ruth von dem Bussche

Strossmayerova galerija starih majstora HAZU
ldulibic@gmail.com; rbussche@fotostoria.de

Transfer of Cultural Objects in the Aple Adria Region in the 20th Century (TransCultAA) zajednički je znanstveno-istraživački projekt četiri istraživačka tima iz četiri zemlje (Njemačka, Italija, Slovenija, Hrvatska, uz pridružene partnere iz Austrije), financiran u okviru programa HERA (*Humanities in the European Research Area*).

Projekt je trogodišnji (rujan 2016. – kolovoz 2019.) te podrazumijeva čitav niz istraživačkih i prezentacijskih projektnih aktivnosti kojima multinacionalni tim istraživača u posve novim okvirima transnacionalne suradnje analizira *uporabe prošlosti* (*Uses of the Past*) u kontekstu kulturne baštine na području regije Alpe Jadran, osobito s obzirom na konfliktne situacije vlasništva. Riječ je o temeljnom istraživanju, koje podrazumijeva istraživanje arhivskih izvora, uz primjerenu povijesnoumjetničku obradu umjetničkih djela i ostalih predmeta kulturne baštine koji su bili transferirani odnosno translocirani u regiji Alpe Jadran tijekom 20. stoljeća.

We have a strong focus on archival documents, so a core component of our work is a platform to store, share, enrich and search documents related to translocations and dispossession of cultu-

ral heritage. During that process documents are uploaded to a repository and enhanced by OCR and/or basic metadata. Using OpenSemanticSearch as a search engine, text can be extracted, normalized and connected to entities, so that documents can be addressed by full text search or faceting and a combination of both.

Entities (for example persons, organizations and locations) describe the objects of our investigation. They are not only made for men but also readable to search engines and automatic processing. Entities represent a kind of abstraction model of a related historical background which can be applied to different archival holdings or types of documents. So using entities can be an instrument of focussing reserach on certain topics and sharpening our search tools. Instead of cataloging and keywording on single documents the search engine can apply much more efficiently structural information to indexed documents.

Furthermore it offers new possibilities to develop and standardize our own sources towards RDF and graph databases and to make information accessible within other projects.

The paper should therefor discuss the possibiliteis to apply standards such as ontology concepts, SKOS or RDF using OpenSemantic as a search engine.

DIGITALNA PLATFORMA *TOPOTEKA*

Vlatka Lemić

Hrvatski državni arhiv
vlemic@arhiv.hr

Topoteka je digitalna platforma (suradnički *online* arhiv) koja na jednostavan način omogućuje digitalizaciju i objavljivanje raznovrsnih povijesnih izvora (fotografija, dokumenata, tiskovina, AV zapisa) korištenjem interaktivnih IT alata za njihovo opisivanje, predstavljanje i pretraživanje. Razvio ju je ICARUS konzorcij u okviru međunarodnog co:op projekta (*Community as Opportunity - the Creative Users' and Archives' Network*) kao inovativan način zaštite i javnog predstavljanja gradiva privatne i lokalne provenijencije, koje je često nedostupno i nepoznato javnosti. Suradnja zajednice na izgradnji vlastitog lokalnog arhiva produbljuje osjećaje za zaštitu arhivskog gradiva, povećava dostupnost privatnih arhiva, aktivno povezuje baštinske i obrazovne ustanove (arhive, muzeje, knjižnice, škole, povijesne, kulturne i zavičajne udruge) i uključuje sve građane u čuvanje i promociju povijesti i tradicije svojeg zavičaja.

Predavanje će predstaviti ideju i koncept platforme, postojeće *Topoteke* dostupne *online* (oko 200 zbirki diljem Europe) i opisati kako pokrenuti vlastite arhivske zbirke. Upravljanje *Topotekom* je jednostavno, opisna polja su u skladu s ISAD(G) normom, a posjetitelji i korisnici također se mogu aktivno uključiti putem *online* pitanja-odgovora te opisa i objavljivanja gradiva.

PROJEKT HRVATSKA GLAGOLJICA I PORTAL GLAGOLJICA.HR

Sofija Klarin Zadravec, Irena Galić Bešker

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
sklarin@nsk.hr; igitalicbesker@nsk.hr

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (NSK) pokrenula je projekt sustavne digitalizacije glagoljskih izvornika s ciljem da digitalna i digitalizirana građa na glagoljici i o glagoljici bude okupljena na jedinstvenom portalu. Projekt se provodi u suradnji s relevantnim znanstvenim ustanovama i znanstvenicima te uz novčanu potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Tijekom projekta digitalizirano je više od 10000 izvorne građe na glagoljici te 400 znanstvenih i stručnih radova o glagoljici i izrađen je tematski portal *Glagoljica.hr*. Uz knjige i rukopise koji se čuvaju u NSK, u sklopu projekta digitalizirane su knjige i rukopisi iz drugih baštinskih ustanova (samostan sv. Frane na Cresu, samostan sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu i knjižnica HAZU-a). Zahvaljujući portalu *Glagoljica.hr* na jednom su mjestu sada dostupni najznačajniji spomenici glagoljske baštine kao što su: *Misal po zakonu rimskoga dvora* iz 1483., *Vinodolski zakon* te djela glagoljskih tiskara koje su djelovale u Senju, u Rijeci, u Urachu, u Rimu i naposljetku na Krku. Na portalu će biti zastupljeni digitalizirani primjerci glagoljskih knjiga koje predstavljaju različite faze u prisutnosti glagoljskog pisma u hrvatskoj kulturi, a li i u razvoju samog jezika na kojem su te knjige tiskane počevši od konca 15. stoljeća pa sve do sredine 20. stoljeća. Uz konvencionalnu knjižničnu građu, na portalu će se okupiti još i glagoljski kameni spomenici te umjetnička djela namijenjena vizualnoj i auditivnoj percepciji,

koja su nadahnuta glagoljskim pismom. U budućnosti bi portal *Glagoljica.hr* trebao postati mjestom okupljanja, istraživanja, učenja i kreativne nadgradnje, a svakako će biti obogaćen alatima i multimedijском građom kojom će se glagoljica nastojati približiti suvremenom čitatelju.

TEMATSKI PORTAL ZNAMENITI.HR

Marko Tot, Anja Tkalec

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica
mtot@hazu.hr; atkalec@hazu.hr

Portal *Znameniti.hr* razvio se iz projekta *Znameniti i zaslužni Hrvati*, koji su 2016. godine pokrenule Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti sa svojom Knjižnicom kao koordinatorom, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Knjižnice grada Zagreba i Državni arhiv u Varaždinu te ga provele u suradnji s tvrtkom ArhivPro i uz jednokratnu financijsku potporu Zaklade Adris. Projekt je pokrenut radi testiranja mogućnosti okupljanja i objedinjenog pretraživanja metapodataka digitalne građe hrvatskih kulturnih, umjetničkih i znanstvenih ustanova. Tijekom provedbe projekta, izgradnji suradničkog tematskog portala pridružilo se nekoliko kulturnih, umjetničkih i znanstvenih ustanova – Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Muzej za umjetnost i obrt, Institut za etnologiju i folkloristiku te Centar za ženske studije. Naziv projekta preuzet je iz naslova leksikona *Znameniti i zaslužni Hrvati*. Za sam početak projekta, i povodom dvjestote obljetnice rođenja, kao prva znamenita osoba našao se Ivan Kukuljević Sakcinski. Tematski portal započeo je s

radom u rujnu 2017. godine na adresi <http://znameniti.hr> pa tako navedene ustanove na jednom mjestu objedinjuju digitaliziranu građu o Kukuljeviću, a zatim i o drugim znamenitim osobama. Dogovoreno je da se na portalu predstave znamenite ličnosti koje su djelovale u Hrvatskoj ili izvan nje, neovisno o porijeklu ili rođenju, odnosno ličnosti koje su svojim djelovanjem pridonijele prepoznavanju, definiranju i afirmaciji hrvatskog identiteta i čija su djela postala važna sastavnica hrvatske baštine, da se prvenstveno odabiru starije i ugledne ličnosti iz prošlosti, kako bi se izbjegla ograničenja zbog još uvijek važećih autorskih prava, da se odabiru osobe koje u tekućoj godini imaju značajne obljetnice, te, bez obzira na obljetnički karakter, osobe čija su djela digitalizirana u većem obimu. Na portalu se trenutačno nalazi 7711 zapisa o 35 znamenitih osoba. U budućnosti se očekuje sudjelovanje ostalih ustanova sa svojom građom te povećanje broja zastupljenih znamenitih osoba i digitalnog sadržaja. Trenutačno najviše zapisa prikupljeno je o glumcu Adamu Mandroviću (1507 zapisa), većinom iz zbirke kazališnih cedulja koje se čuvaju u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta HAZU, a slijede ga skladatelj Ivan Zajc (1434 zapisa), dirigent Nikola Faller (865 zapisa) i Ivan Kukuljević Sakcinski (849 zapisa). Osim što se preko portala Znameniti.hr omogućuje pristup građi o pojedinim osobama na jednom mjestu, uz zapise se nalaze i poveznice na biobibliografske podatke iz *Hrvatske enciklopedije* Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža te poveznice prema međunarodnoj bazi standardnog identifikatora imena (ISNI). U 2018. godini uz potporu Ministarstva kulture RH portal će se obogatiti digitaliziranom građom o znamenitim ženama.

MREŽNI KATALOG I VIRTUALNA IZLOŽBA U SKLOPU SURADNIČKOG PROJEKTA *VALPOVAČKI VLASTELINI PRANDAU-NORMANN*

Goran Zlodi, Marina Vinaj, Ivana Knežević Križić

Link2; Muzej Slavonije Osijek
gzlodi@link2.hr; marina.vinaj@mso.hr;
ivana.knezevic@mso.hr

Na tragu (raz)otkrivanja likovne baštine obitelji Pejačevića sjajnom izložbom Muzeja likovnih umjetnosti u Osijeku, baštinske ustanove Osijeka i Valpova nastavljaju izložbeni projekt *Valpovački vlastelini* predstavljajući vrijedne muzejske i arhivske građe obitelji Prandau-Normann. Izložba je u jednom danu, 22. ožujka 2018. otvorena u sve četiri suradničke baštinske ustanove: u Muzeju likovnih umjetnosti, Muzeju Slavonije, Državnom arhivu u Osijeku te Muzeju Valpovštine, koji predstavljaju građu valpovačkih vlastelina pohranjenu u brojnim zbirkama kroz sljedeće tematske cjeline: Likovna baština Prandau-Normann, Valpovački vlastelini Prandau-Normann – bibliofili, kolekcionari i donatori, Arhivska građa Valpovačkog vlastelinstva, Svakodnevni život i glazbena baština.

Uz izložbu će biti tiskan i opsežan dvojezični katalog s uvodnim tekstovima i katalogom predmeta te deplijan, a sva građa bit će uključena u mrežni katalog te predstavljena virtualnom izložbom. Tako će bogata građa valpovačkih vlastelina – umjetnička, arhivska, numizmatička, kulturno-povijesna, knjižnična i glazbena – izložbom i katalogom, a zatim i virtualnom izložbom, prvi puta na ovaj način biti predstavljena javnosti, oslikavajući izniman segment naše kulturne baštine.

Metapodaci i digitalne reprezentacije građe iz svih ustanova agregirat će se u sustavu Modulor++, a u izlaganju će se predstaviti mehanizmi uspostavljanja semantičke interoperabilnosti različitih standarda primijenjenih za opis građe takvog raspona raznolikosti. Ujedno će se predstaviti i različiti mehanizmi prezentacije građe unutar virtualne izložbe, poput interaktivnih lenti vremena i zemljovida.

DIGITALIZIRANA ZAGREBAČKA BAŠTINA: ŠTO, KAKO, KAMO NAKON 10 GODINA?

Vikica Semenski

Knjižnice grada Zagreba
vikica.semenski@kgz.hr

Knjižnice grada Zagreba već 10 godina (2008. – 2018.) provode projekt *Digitalizirana zagrebačka baština*. U okviru programa Ministarstva kulture *Hrvatska kulturna baština – digitalizacija arhivske, knjižnične i muzejske građe*, Knjižnice grada Zagreba su 2007. prijavile projekt *Osvijetlimo dio svoga nasljeđa: Zagreb na pragu modernoga doba* s ciljem poboljšanja dostupnosti, populariziranja građa pojedinih zbirki, omogućivanja potpunijeg pretraživanja i zaštite građe. Projekt je prihvaćen i realiziran 2008. godine pod nazivom *Digitalizirana zagrebačka baština*. U pripremi projekta određeni su svi segmenti procesa digitalizacije: odabir građe, utvrđivanje autorskih prava, dodjela ISBN/ISMN-a, izrada kataložnog zapisa, objava digitalne reprodukcije, određivanje načina prikaza i pristupa građi, te su ustanovljeni postupci i odgovornosti za

upravljanje i pohranu digitalnih matrica i korisničkih kopija. Ujedno su uspostavljeni kriteriji za odabir građe, donijeta je odluka da se digitalna reprodukcija smatra novim izdanjem u kojem se uklanjanjem oštećenja i brisanjem oznake knjižnice stvara tzv. idealni primjerak, a za snimanje i obradu je odabran vanjski suradnik. Tijekom desetogodišnjeg razdoblja digitalizirano je 500 jedinica građe, 50.000 stranica, 20.000 minuta (157 knjiga, 23 časopisa, 1 rukopis, 20 jedinica sitnog tiska, 35 jedinica notne građe, 3 gramofonske ploče, 262 govorna zvučna zapisa, 2 karte, 50 razglednica, 62 fotografije, 5 fotoalbuma, 19 plaketa), što ukupno čini 2,6 TB. Dio građe (32 jedinice) uključen je na portal Znameniti.hr i agregiran u Europeanu (234 jedinice). Mrežne stranice posjetilo je 180.000 individualnih posjetitelja uz 520.000 pregleda. Od 2017. za upravljanje cjelokupnim procesom digitalizacije implementirana je platforma Indigo, što predstavlja značajan razvojni korak i otvara nove mogućnosti u stvaranju zbirki i uspostavljanju digitalne knjižnice. Sustavu digitalizacije KGZ-a to otvara put ka postavljanju novih ciljeva: od digitalizacije većeg dijela fonda vrijedne i rijetke građe iz zbirki Gradske knjižnice (3900 knjiga, 474 rukopisa, 2400 razglednica i fotografija starog Zagreba, 250 portretnih fotografija, 50 grafičkih mapa, 30 povelja, 1000 jedinica sitnog tiska), do stvaranja zbirke izvorne digitalne građe, te realizacija projekata digitalizacije pojedinih knjižnica KGZ-a. Ispunjavanje postavljenih ciljeva zahtijevat će dijelom i preispitivanje dosadašnje prakse, određivanje postupanja s digitalnim reprodukcijama čiji izvornik nije dio fonda knjižnice, kao i s građom koja je izvorno nastala kao digitalna. Platforma Indigo, koju koriste i druge ustanove, otvara mogućnost izrade zajedničke normativne baze i ujednačivanja metapodataka. Za izgradnju digitalne knjižnice bit će neophodno kroz suradnju s drugim ustanovama uložiti značajne napore, ne samo u izradi jedinstvenog popisa digitalizirane građe kako bi se

taj proces provodio racionalno, nego prije svega u izgradnji agregatora i stvaranju cjelokupne infrastrukture.

KAZALIŠNI ŽIVOT OSIJEKA – DIGITALIZACIJA ZAVIČAJNE ZBIRKE GRADSKO I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE OSIJEK

Svjetlana Mokriš, Ljiljana Krpeljević

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
marendic@gskos.hr; kljlja@gskos.hr

Zavičajna zbirka Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek jedno je od središta očuvanja i promicanja identiteta grada Osijeka i Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Mursiana) te Osječko-baranjske županije i Slavonije (Slavonica). Ona daje uvid u bogatstvo kulturnog i znanstvenog stvaralaštva lokalne zajednice te je dragocjen izvor za brojna znanstvena istraživanja.

Digitalizirana zavičajna građa Knjižnice (zavičajna periodika, zavičajne monografije, razglednice grada Osijeka, katalozi, grafike, fotografije, zemljopisne karte, književna baština Rudolfa Franjina Magjera) dostupna je na mrežnom sjedištu Knjižnice i predstavlja oblik trajnoga čuvanja građe, ali i način da građa postane vidljiva i dostupna najširem krugu korisnika.

U Zavičajnoj zbirci Knjižnice zastupljena je i knjižnična građa vezana uz djelovanje Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku u razdoblju od početka 20. stoljeća do danas (npr. časopisi *Osječka pozornica* i *Kazalište*, programi, plakati). Tijekom 2017. godine

obavljena je digitalizacija velikog dijela ove građe, a koja će korisnicima krajem 2018. godine biti dostupna na mrežnom sjedištu Knjižnice u rubrici E-izvori, Digitalizirana građa.

Digitalizirana građa bit će predstavljena široj javnosti tijekom Mjeseca hrvatske knjige 2018. godine prigodom otvorenja izložbe *Kazališni život Osijeka*, kao novom izložbom u ciklusu *Zavičajne priče* kojim Knjižnica promovira svoju Zavičajnu zbirku te skreće pažnju i potiče zanimanje za pojedince i ustanove koji su upisali Osijek na kulturnu i znanstvenu kartu Hrvatske.

PREDSTAVLJANJE PROVEDENOG PROJEKTA DIGITALIZACIJE: KAZALIŠNE CEDULJE ODSJEKA ZA POVIJEST HRVATSKOG KAZALIŠTA HAZU

Željko Trbušić

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
ztrbusic@hazu.hr

Izlaganje će se temeljiti na provedenom projektu digitalizacije kazališnih cedulja koje su dio muzejsko-kazališne zbirke Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Zbirka sadrži 7,20 dužnih metara gradiva, a vremenski raspon je od 1840. pa sve do polovice 20. stoljeća. Cedulje s nazivima predstava, glumcima, vremenom i mjestom održavanja te ostalim popratnim informacijama tiskale su se za svaku predstavu i služile su kao svojevrsni promotivni materijal i poziv građanima na dolazak

i sudjelovanje u izvedbi. Iz ranih godina sačuvano ih je relativno malo, a kasnije, zahvaljujući dirigentu Nikoli Falleru (1862. – 1938.), utemeljena je i ova zbirka. Do sada je digitalizirano i metapodacima dopunjeno 8771 cedulja, od toga je 8629 cedulja Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu, a ostatak Gradskog dramskog kazališta Gavella. Vremenski raspon obrađenoga gradiva je od 1840. do 1912. (HNK) te sezona 1954./55. i 1968./69. (Gavella). Projekt je započeo 2009. godine uz financijsku pomoć Ministarstva kulture i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba i na njemu su sudjelovali zaposlenici Odsjeka. Cilj ovog projekta je ne samo očuvati arhivsko gradivo u trajnijem mediju nego i implementirati ga u Digitalnu zbirku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (dizbi.hazu.hr) gdje je javno dostupno i pretraživo. Osim samih slikovnih datoteka, svi objekti dopunjuju se i metapodacima koji olakšavaju pretraživanje i daju kontekst.

Ovaj projekt možemo i ne možemo smatrati završenim jer svaka dopuna novim materijalom je dobrodošla i predstavlja dopunu postojećeg korpusa, a kao obrađena cjelina je već i sada iskoristiva i relevantna. Možemo reći da je zapravo ovaj projekt kontinuirani rad sa trenutnim rezultatima koji se ostvaruju objavljivanjem na portalu DiZbi sa svakom dovršenom fazom.

E-ČITAONICA DRŽAVNOG ARHIVA U RIJECI [DARI]

Zvonimir Mandekić

Državni arhiv u Rijeci

knjiznica@riarhiv.hr

Portal E-čitaonica sadrži preko 100.000 različitih pisanih i slikovnih dokumenata, više od 600 arhivskih vodiča, inventara i popisa, te 25 specijaliziranih kazala za pretraživanje. Pregled fondova po mjestima prikazuje preko 150 mjesta u zemlji i inozemstvu, a matične knjige pokrivaju preko 120 župa u Primorsko-goranskoj županiji i gradu Senju. Trenutačno je dostupan isključivo unutar ustanove, a zaposlenici i korisnici čitaonice svakodnevno ga upotrebljavaju te, iako je u testnoj fazi, redovito dobiva pohvale.

U prvom redu služi za pristup svim arhivskim pomagalima, a svakom fondu i zbirci su pridružene poveznice na digitalizirano arhivsko gradivo. Postoje tri načina kako su razvrstani:

1. Arhivska klasifikacija razvrstava arhivsko gradivo po klasama (uprava, gospodarstvo, osobni i obiteljski fondovi...), zatim potklasama, te unutar većih klasa i po razdoblju nastanka. Oznake su istovjetne u svim hrvatskim arhivima, npr. G.2.2.1. označuje sve fondove u klasi Gospodarstvo koji sadrže arhivsko gradivo bankarskih institucija u razdoblju od 1945. do 1990. Ovako posloženi fondovi omogućuju istraživačima koji nisu definirali predmet svog istraživanja da jednostavnije pronađu fondove koji bi im mogli biti interesantni.

2. Popis arhivskog gradiva sadrži arhivske fondove i zbirke posložene po alternativnim, odnosno internim signaturama (JU-javna uprava, VO-vjerske organizacije, RO-rukopisne ostavštine...). One su se službeno koristile u Arhivu prije uvođenja međunarodnih signatura (HR-DARI), te za razliku od arhivske klasifikacije nisu unutar signature posložene po razdobljima. Bez obzira na sve navedeno, one se među zaposlenicima u Arhivu još uvijek najviše koriste.
3. Kazalo arhivskog gradiva razvrstava fondove i zbirke po međunarodno definiranoj oznaci (HR-DARI) za arhivsko gradivo koje se čuva u Hrvatskoj, tj. u Državnom arhivu u Rijeci. Ova oznaka je bitna jer se obavezno koristi prilikom citiranja arhivskog gradiva u stručnoj literaturi.

Sljedeće četiri specijalizirane stranice na portalu povezuje mogućnost pretraživanja putem modificiranih Googleovih mapa:

1. Poveznica za pregled matičnih knjiga omogućuje pretraživanje knjiga rođenih, vjenčanih, umrlih i stališa duša koje se nalaze u tri različita fonda, te na familysearch.org stranici. Ukoliko postoje digitalizirane knjige, one su dostupne putem galerija.
2. i 3. Pregled fondova po mjestima i riječki fondovi omogućuju pretraživanje fondova ovisno o mjestu nastanka, a riječki fondovi su grupirani sukladno arhivskoj klasifikaciji.
4. Pregled Zbirke razglednica trenutačno broji 1000 digitaliziranih jedinica (do kraja godine planira se postaviti još 2000 jedinica) i omogućuje usporedbu situacije nekad i danas.

Unutar e-knjižnice može se pronaći 40-ak digitaliziranih djela povijesne tematike, a stranica s poveznicama omogućuje brzi pristup k 50-ak specijaliziranih stranica koje omogućuju daljnje istraživanje (virtualni arhivi i baze podataka).

TRENDOVI U KULTURNOM TURIZMU I TRANSFORMACIJA ISKUSTAVA

Vlasta Klarić

Međunarodno sveučilište Libertas

vklaric@libertas.hr

Globalna mobilnost, pristup informacijama i digitalno okružje mijenjaju percepciju življenja i slobodnog vremena. (R)Evolucija u području putovanja i komunikacija iskustveno i spoznajno mijenja turističke korisnike. Putovanja mogu biti uzbudljiva i inspirativna, ali često proces koji ih okružuje može razočarati. Hiperpotrošačko društvo rezultiralo je supersegmentacijom korisničkih niša te potreba u turizmu i putovanjima. Raste broj putovanja motiviranih djelomice ili u cijelosti različitim vidovima kulture, posebice se tu ističu putovanja u gradove, a zatim otvara se i cijela nova lepeza mikroniša u kulturnom turizmu. Cilj je izlaganja predstaviti razvojni put zahtjeva turističkog tržišta i promjene u modelima ponašanja od spektakularizma, hiperkonzumacije, iskustvene interaktivnosti, prema samosvjesnosti kroz kreativnost i transmodernu odgovornost. U izlaganju će se analizirati posljedice dostupnosti novih sofisticiranih usluga koje na scenu dovode i nove kategorije korisnika. Postojeća istraživanja upućuju nas na mobilne, obaviještene, dinamične, zahtjevne korisnike koji prije svega traže jednostavnost u pristupu destinaciji, kvalitetnu, ažurnu i poticajnu informaciju. Marketinške studije bave se korisnicima koji očekuju inspirativno iskustvo, putovanje koje će imati značenje i smisao, pružiti mogućnost za transformaciju i samoostvarenje. Izlaganje će pokušati odgovoriti na pitanje mogu li digitalni sadržaji zadovoljiti te potre-

be i otvoriti put prema prepoznatljivosti i održivosti identiteta destinacija, osvijestiti autentičnost, istaknuti distinktivnosti prostora i kultura, biti puna podrška novim i zahtjevnim putnicima. Ključno pitanje pri tom je kakav utjecaj novi digitalni mediji mogu imati u prezentaciji, interpretaciji i promociji kreativnih i dinamičnih hrvatskih destinacija koristeći pri tom kulturnu baštinu i tradiciju, te mogu li kreativni digitalni kulturno-turistički sadržaji proširiti raspon interesa novih niša korisnika.

DIGITALIZACIJA U SLUŽBI KULTURNOG TURIZMA

Kristina Pandža, Ivana Golob Mihić, Ema Makarun

Centar za industrijsku baštinu, Sveučilište u Rijeci;

Muzej grada Rijeke

kristina.pandza@uniri.hr; ivana.golob@uniri.hr;

anicic.ema@gmail.com

Centar za industrijsku baštinu ustrojben je jedinica Sveučilišta u Rijeci koja ostvaruje programe znanstveno-istraživačke i visokostručne aktivnosti provedbom projekata u domeni kulturne baštine. Osnovan je 2013. godine radi provođenja projekata promocije, proučavanja i zaštite industrijske i druge baštine te radi očuvanja, zaštite i svrhovitog iskorištavanja industrijske i druge baštine.

Centar svoj rad temelji na nekoliko segmenata djelovanja među kojima se posebno ističu istraživački, edukacijski i turistički. U tome smjeru nastali su projekti koji obuhvaćaju sve spomenute aktivnosti. Na temelju istraživačkih radova, a korištenjem multime-

dije digitaliziraju i prezentiraju baštinu u turističke svrhe čineći ih dostupnije današnjim turističkim trendovima. Gradovi i turističke zajednice prepoznaju važnost valoriziranja kulturne i industrijske baštine te mogućnost njihove prezentacije na način koji je prihvatljiv i zanimljiv turistima 21. stoljeća.

Projekti digitalizacije industrijske i kulturne baštine koje je Centar do sada provodio su *Pitaj, ne skitaj!*, projekt izrade web baze podataka kulturne baštine grada Krka (<http://www.history.grad-krk.hr/en>), *Riječka baština 1 i 2*, stvaranje baze lokalne industrijske baštine grada Rijeke (<https://riekaheritage.org/>), te projekta izrade web baze podataka kulturne baštine otoka Krka (<http://www.visit-krk.hr/en/home/>) koja je nagrađena nacionalnom godišnjom nagradom *Simply the Best* u kategoriji Inovativni projekt u turizmu, a koju dodjeljuju UHPA (Udruženje hrvatskih putničkih agencija) i turistički časopis *Way to Croatia*.

Kulturna baština u spomenutim je projektima digitalizirana koristeći prilagođeni, posebno kreirani CMS sustav u koji je implementirana baza podataka koja sadrži tekstove, fotografije i arhivsku građu. Kvalitetnim web dizajnom kulturna je baština prezentirana putem interaktivne web stranice koja donosi prikaz baštine na lenti vremena s obzirom na godinu nastanka te geografskoj karti vodeći se lokacijom, te prijedloge turističkih obilazaka istraženih objekata baštine.

Kulturni turizam označuje kretanje ljudi koje je uzrokovano kulturnim atrakcijama izvan njihovog uobičajenog mjesta stanovanja, s namjerom sakupljanja novih informacija i iskustava kako bi zadovoljili svoje kulturne potrebe, između ostalog i otkrivanje spomenika i lokaliteta, čime digitalizacija svih aspekata baštine postaje koristan, prijeko potreban alat za stvaranje turističke ponude.

KORIŠTENJE DIGITALNIH ZBIRKI U NAKLADNIŠTVU

Ivana Hebrang Grgić, Nives Tomašević

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Sveučilište u Zadru
ihgrgic@ffzg.hr; ntomasev@unizd.hr

Nakladničko poslovanje posjeduje više društveno odgovornih uloga među kojima se kao dva ključna izdvajaju nakladnikova uloga u inoviranju prijenosa znanja te uzročno-posljedična u očuvanju i promoviranju baštine. Brojni su primjeri koji potvrđuju navedenu tezu, a u ovome radu istražiti će se na temelju nakladničkih proizvoda kroz roman *Vilijun* Jasne Horvat i znanstvenu knjigu *Kratka povijest knjižnica i nakladnika* Ivane Hebrang Grgić, na temelju kojih će se prikazati kako se nakladničkim projektima usmjerenim na digitaliziranje i populariziranje kulturne baštine i zbirke ostvaruje inovativan nakladnički proizvodi kojima se unapređuju čitalačke prakse.

Detaljnije će se prikazati primjer knjige *Kratka povijest knjižnica i nakladnika* u kojoj autorica koristi hrvatske digitalne zbirke kako bi se proširio i nadopunio sadržaj knjige. Zbirkama se u knjizi pristupa pomoću kodova za brzi pristup kako bi korisnici upotrebom pametnih telefona brže pristupali građi. Hrvatske zbirke korištene kao nadopuna sadržaja knjige su digitalne zbirke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Knjižnica grada Zagreba i Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Potencijalnim rastom i razvojem preporučenih zbirki i sadržaj knjige će se mijenjati i nadopunjavati. Upotreba digitalnih zbirki povezanih s knjigom proširuje se i korištenjem društvenih mreža na kojima se kontinuirano dijele poveznice na digitaliziranu građu povezanu s temom knjige.

MOGUĆNOST REALNOG PRIKAZA GRAĐEVINA OD POVIJESNOG ZNAČAJA PUTEM VIRTUALNE STVARNOSTI

Maja Šimunjak, Milan Gudeljević

Middlesex University London; VR pole d.o.o.

milan@vr-pole.com

U izlaganju će se prikazati mogućnost realnog prikaza građevina od povijesnog značaja putem virtualne stvarnosti. Izlaganje će predstaviti ideju izrade 3D virtualnih animacija te njihovu tehničku provedbu. Objasnit će se i način provedbe i *workflow* izrade animacija na dva primjera, onom zagrebačke katedrale prije potresa 1880. i navodne krunidbe kralja Kolomana u Biogradu na moru. Putem interaktivne prezentacije prikazat će se cijeli proces izrade animacija, od prikupljanja arhivske građe do početnog *storyboarda*, produkcije snimanja u studiju, samog animiranja i konačnog proizvoda. U izlaganju će biti spomenuti i planovi za budućnost, mogućnosti suradnje s drugim baštinskim ustanovama i lokalitetima od povijesno-turističkog značaja. U drugom će se dijelu izlaganja predstaviti tehničke specifikacije VR Pole stupa, kako je izgrađen, te kako su nastali stupovi za virtualnu realnost. U izlaganju će se spomenuti i općeniti podaci o virtualnoj realnosti kao tehnologiji budućnosti te predviđanja za njezinu primjenu u raznim područjima diljem svijeta.

HRVATSKI VELIKANI – KORIŠTENJE PROŠIRENE I VIRTUALNE STVARNOSTI U DIGITALIZACIJI PROJEKATA

Darian Škarica

Delta Reality

darian@deltareality.com

Što su različite digitalne stvarnosti (virtualna, proširena, miješana stvarnost) o kojima se priča posljednjih godinu dana? Što nam donosi ova i iduća godina i zašto su ove stvarnosti toliko važne za digitalizaciju kulturne baštine u narednom razdoblju?

Na predavanju će se predstaviti uporaba navedenih tehnologija kroz konkretne primjere poput:

- oživljavanje hrvatskih novčanica u aplikaciji proširene stvarnosti Hrvatski velikani,
- rekonstrukcija Dioklecijanove palače u virtualnoj stvarnosti, te prolazak kroz povijest palače zajedno s Dioklecijanom,
- rekonstrukcija dvorca u Savičenti kroz interaktivnu igru u virtualnoj stvarnosti, te oživljavanje povijesti Savičente kroz miješanu stvarnost.

50 GODINA RAZVOJA HRVATSKE

Mirela Uzelac

mirela.uzelac0708@gmail.com

Internetska stranica 50godina.hr nastala je kao hobi projekt dvoje mladih digitalaca iz znatiželje. Stranica omogućuje uvid u uspooredne ortofoto snimke Hrvatske, tj. hrvatskih gradova i mjesta iz 1968. i 2018. godine. U posljednjih 50 godina mnoga su mjesta narasla, kvartovi su se razvili, a neka sela gotovo u potpunosti nestala. Vidljivo je koliko se prostor i krajolik može izmijeniti u samo pola stoljeća. Ovaj način prikazivanja prostornih podataka jednostavan je i interaktivan za korištenje široj javnosti koje zanima razvoj njihovog grada. Na predavanju će se predstaviti razvoj projekta, od njegove ideje sve do realizacije.

APLIKACIJA POZDRAV IZ ZAGREBA: PROMOCIJA DIGITALNE KNJIŽNICE I ISKORAK PREMA KULTURNOM TURIZMU

Dragana Koljenik, Sofija Klarin Zadravec

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dkoljenik@nsk.hr; sklarin@nsk.hr

U izlaganju se predstavlja prva mobilna aplikacija Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu koja je izrađena u sklopu projekta *Po-*

zdrav iz Zagreba (2017.) uz financijsku potporu Turističke zajednice grada Zagreba. Aplikacija *Pozdrav iz Zagreba = Greetings from Zagreb*, s novim načinom predstavljanja i interpretacije kulturne baštine kroz izradu inovativnog digitalnog proizvoda, predstavlja iskorak u radu NSK u područje digitalne kreativne industrije. Mobilna aplikacija promovira Digitalne zbirke NSK, a korištenjem digitaliziranih starih razglednica iz Grafičke zbirke NSK na nov način interpretira baštinu kao turistički proizvod te time ujedno promovira i kulturne znamenitosti Zagreba. Prvi iskorak NSK u područje kulturnog turizma naznačuje potencijal koje baštinske ustanove, zajedno s mogućnostima koje pruža digitalna tehnologija, mogu ostvariti u području prezentacije i popularizacije kulturne baštine.

MODEL IMPLEMENTACIJE VIŠEJEZIČNOSTI U PROJEKTE TEMELJNE NA METAPODACIMA: PRIKAZ MODELA I IMPLEMENTIRANIH PROJEKATA

Goran Zlodi, Vedran Juričić, Tomislav Ivanjko, Luka Maroević

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Link2
gzlodi@ffzg.hr; vedran.juricic@gmail.com; tivanjko@ffzg.hr;
web@link2.hr

Uvođenje višejezičnosti u digitalizacijske projekte kojima se omogućuje pristup kulturnoj i prirodnoj baštini u virtualnom okružju iznimno je važno iz niza razloga. Implementacija višejezičnosti, ne samo na razini sučelja, već i na podatkovnoj

razini, mnogostruko povećava vidljivost digitalizacijskih projekata, a time i hrvatske baštine u međunarodnom kontekstu. Troškovi prijevoda nisu zanemarivi, no inovativnim i sustavnim pristupom implementacijama višejezičnosti mogu se u značajnoj mjeri smanjiti.

U Hrvatskoj je u nizu projekata već implementirana dvojezičnost i višejezičnost, a prema modelu koji će se predstaviti u izlaganju ostvareni su među ostalima sljedeći: Digitalne zbirke Muzeja moderne i suvremene umjetnosti (<http://www.zbirka.mmsu.hr/>), Digitalne zbirke Hrvatskog muzeja turizma (<http://zbirke.hrmt.hr>), Zbirka Perinić online (<http://zbirka-perinic.emz.hr/>).

Interes vezan za ovakve projekte ukazao je na potrebu da se iskustva podijele sa širom zajednicom razvijatelja i stvaratelja digitalizacijskih projekata te je pokrenut pilot-projekt razvoja modela. Model primjenjuje i integrira različite metode i tehnologije: od primjene strojnog prevođenja do prevođenja kojim upravljaju stručnjaci te primjene semantičkih tehnologija temeljenih na povezanim otvorenim podacima i SPARQL jeziku za semantičke upite prema bazama podataka. Među ključnim ciljevima projekta je optimizacija modela i njegova prilagodba za primjenu u drugim jezičnim sredinama, diseminacija rezultata kroz stručne i znanstvene članke te objava ključnih dijelova koda prema nekoj od primjerenih licenci otvorenog koda. Uz navedeno, projekt omogućuje i usklađivanje i obogaćivanje nazivlja iz lokalnih tezaurusa s terminima u međunarodno prihvaćenim tezaurusima poput primjerice *Tezaurusa za umjetnost i arhitekturu* (Getty AAT).

PRETRAŽIVANJE SADRŽAJA DIGITALNIH PLATFORMI

Kristijan Crnković

ArhivPRO d.o.o.

kristijan.crnkovic@arhivpro.hr

Digitalne zbirke osim klasičnog načina pretraživanja po metapodacima mogu ponuditi pretraživanje po cjelovitome tekstu. Želimo li korisnika potaknuti na istraživanje pohranjenog sadržaja, potrebno je omogućiti nove, inovativne načine kako bi se korisnike potaknulo na istraživanje sadržaja pohranjenog u repozitoriju. Ako korisnik raspolaže s malo početnih podataka za pretraživanje u klasičnim će katalozima teško pronaći ono što traži. Znatnu pomoć u otkrivanju sadržaja pohranjenog u repozitoriju korisnik može pridobiti pomoću elemenata za vizualizaciju podataka i relacija među podacima.

U izlaganju će se prikazati novi načini pretraživanja sadržaja za koje smatramo da mogu značajno pridonijeti korisničkom iskustvu i lakšem pronalaženju željenog sadržaja.

DOS – SUVREMENO UČENJE I POUČAVANJE

Aleksandra Mudrinić Ribić, Daria Jandrečić

CARNET

amudrnic@carnet.hr; daria.jandrecic@carnet.hr

Razvoj i unapređenje tehnologije, njezinih modela i rješenja utječu na percepciju, ali i potrebe pojedinca i društva u cjelini. Korištenje tehnologije na globalnoj razini postaje gotovo uobičajena praksa u svim segmentima života i rada, pa tako i u domeni učenja i poučavanja. U skladu s globalnim trendovima te potrebama i navikama pojedinaca, posebice generacija koje odrastaju uz tehnologiju, kroz aktivnosti projekta *e-Škole: Uspostava razvoja digitalno zrelih škola (pilot projekt)*, osmišljeni su i izrađeni digitalni obrazovni sadržaji za učenike i nastavnike. Digitalni obrazovni sadržaji pokrivaju cjelokupni kurikulum predmeta matematike, fizike, kemije i biologije za 7. i 8. razred osnovne škole te 1. i 2. razred opće gimnazije. Digitalni obrazovni sadržaji namijenjeni su učenicima za samostalno učenje, samoprovjeru znanja i rad od kuće, te nastavnicima za poučavanje. Digitalni obrazovni sadržaji koncipirani su tako da optimiziraju prednost digitalnih tehnologija te omogućuju primjenu raznolikih strategija, pristupa i metoda učenja i poučavanja. Logički su i organizacijski u skladu s formatom u kojem su izrađeni te su podijeljeni na samostalne cjeline, module i jedinice. S obzirom na koncept i strukturu sadržaja i aktivnosti za učenje, potiču aktivan rad učenika i razvoj viših kognitivnih razina znanja. Digitalni obrazovni sadržaji omogućuju učenje i poučavanje u različitim okruženjima i različite pristupe učenju i poučavanju slijedeći suvremena odgojno-obrazovna načela. Dizajn, funkcionalnosti i sam sadržaj digitalnih obrazovnih sadržaja pristu-

pačni su svim korisnicima uključujući i osobe s invaliditetom. Kako bi digitalni obrazovni sadržaji odgovarali potrebama svih korisnika izrađeni su kao *web* sadržaji te se mogu prikazivati u internetskom pregledniku i bez pristupa internetu, na stolnim, prijenosnim *tablet* ili hibridnim računalima te na pametnim telefonima.

PROJEKT SJEĆANJA NA 20. STOLJEĆE: IZAZOVI U PREDSTAVLJANJU DVODIMENZIONALNE GRAĐE

Jelena Balog Vojak, Zdenka Šinkić

Hrvatski povijesni muzej

j.balog@hismus.hr; z.sinkic@hismus.hr

Razvoj informacijskih tehnologija koji posljednjih godina doživljava svoji puni zamah, omogućuje posve nove pristupe u prezentaciji muzejske građe. Tako se povremene izložbe i stalni postavi nadopunjuju različitim oblicima multimedijalnih sadržaja s ciljem pružanja dodatnih informacija posjetiteljima. Nadalje, sve češće izložba nakon zatvaranja u muzejskom prostoru seli u virtualni svijet kao virtualna šetnja ili *online* katalog. Na taj način, muzejski predmet i informacije o njemu ostaju dostupni širokom krugu korisnika i kada više nije fizički izložen u prostoru.

S druge strane, nove tehnologije omogućile su nastanak virtualnih izložbi koje nisu, nužno, prethodno postavljene u stvarnom prostoru. Takve izložbe omogućuju prezentaciju muzejske građe širokom krugu korisnika i onim muzejima koji zbog nedostatka

stvarnog izložbenog prostora ne mogu javnosti prezentirati veći dio svog fundusa. Jednako tako, zahvaljujući mogućnostima virtualnog svijeta, takve izložbe mogu imati dvosmjernu komunikaciju, pružajući posjetitelju mogućnost sudjelovanja u oblikovanju izložbe (primjerice komentarima o sadržaju predmeta, prepoznavanju osoba s fotografije i sl.).

Hrvatski povijesni muzej pokrenuo je 2017. godine projekt virtualne izložbe pod nazivom *Kratko 20. stoljeće*. Cilj izložbe je prikaz razdoblja od kraja Prvog svjetskog rata do nastanka moderne hrvatske države (1918. – 1990.) predstavljanjem obiteljskih i/ili osobnih ostavština iz fundusa Dokumentarne zbirke II Hrvatskog povijesnog muzeja. Kroz odabrane ostavštine, posjetitelju se pruža uvid u ključne političke događaje i društvene pojave, ekonomsku situaciju, razvoj znanosti i kulturnu djelatnost vremena.

U prvoj fazi projekta navedena tema predstavlja se javnosti kroz 11 ostavština koje se međusobno preklapaju i isprepliću, dotičući brojne ključne događaje i procese *kratkog* 20. stoljeća s naglaskom na hrvatski prostor i stanovništvo. Druga faza zamišljena je kao nadopuna prethodne. Pojedine tematske cjeline novije hrvatske povijesti nadopunile bi se dokumentima s obilježjima osobnih ostavština poput dnevnika i dnevničkih zapisa, naknadno zabilježenih sjećanja pojedinaca i sl. Kako bi navedena građa bila što uspješnije kontekstualizirana, pojedini dijelovi predstaviti će se u audiovizualnom obliku.

TRADICIJSKO ZNANJE I TRADICIJSKI KULTURNI IZRIČAJI SU INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO, A ŠTO JE SA ZAŠTITOM?

Annemari Štimac

Državni zavod za intelektualno vlasništvo
astimac@dziv.hr

Autohtono stanovništvo i lokalna zajednica štiti i *ljubomorno* čuva svoja tradicijska znanja, tradicijsku kulturu i folklorne izričaje i čini to vrlo opravdano, to je dio njihovog kulturnog identiteta. To je nešto što njih identificira, prikazuje njihove vrijednosti, tradiciju, nasljeđe, vjerovanja. No kada drugi, koji nisu dio te autohtone zajednice, počnu u njihovoj tradiciji tražiti korist i komercijalnu dobit to dovodi do zabrinutosti da će njihovo znanje i tradicija biti zlo-upotrijebljeno. Sve to dovodi do zahtjeva za većim poštovanjem i priznavanjem vrijednosti zajednice autohtonog stanovništva i samim time većim zahtjevima za zaštitu u odnosu na intelektualno vlasništvo. Tema je to o kojoj se raspravlja već desetljećima, oko koje su održani brojni sastanci i konferencije na međunarodnom nivou, no i dalje je aktualna, a razlog tomu je nedostatak međunarodnog sporazuma o zaštiti tradicijskih izričaja. Kao posljedica nepostojanja međunarodnog konsenzusa na tom polju gomilanje je brojnih pitanja, a samo neka od njih su: je li tradicionalni sustav zaštite intelektualnog vlasništva kompatibilan s vrijednostima i interesima tradicijske zajednice ili ide u korist privatnim pravima? Može li intelektualno vlasništvo poduprijeti kulturni identitet autohtonog stanovništva i dati im veći značaj u upravljanju i korištenju njihovog tradicijskog znanja? Međuvladin odbor za intelektual-

no vlasništvo, genetske resurse, tradicijska znanja i folklor Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (poznat pod nazivom IGC) osnovan je 2001. godine kao međunarodni politički forum i otad međunarodnom suradnjom pokušava ujediniti međunarodne aspekte tradicijskog znanja i tradicijskih kulturnih izričaja.

Cilj je ovog izlaganja približiti i pojasniti osnovne definicije termina tradicijskog znanja i tradicijskih kulturnih izričaja s posebnim osvrtom na tradicijske kulturne izričaje. Prikazati na primjerima iz cijelog svijeta što spada u tradicijsko znanje i tradicijske kulturne izričaje. Dovedi ih u vezu s konvencionalnim sustavom zaštite intelektualnog vlasništva i pokušati na primjerima prikazati koji su to problemi koji muče autohtono stanovništvo diljem svijeta. Kako na primjer zakoni koji štite žigove i oznake zemljopisnog podrijetla mogu poslužiti u zaštiti tradicijskih kulturnih izričaja, no ne nude dodatnu zaštitu. Osvijestiti pitanja zaštite, očuvanja, bilježenja, digitalizacije i objave kulturne baštine. Također istaknuti kako i ovdje postoje različita gledišta po pitanju zaštite u kontekstu intelektualnog vlasništva ovisno iz kojeg dijela svijeta se problem razmatra.

DIGITALNA OBZORJA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA

Marin Knezović

Hrvatska matica iseljenika
marin.knezovic@matis.hr

Hrvatska matica iseljenika već dugo stvaranjem digitalnih sadržaja ostvaruje dodire s hrvatskim iseljeništvom kao i hrvatskim manji-

nama u okolnim zemljama. Već godinama su dostupna digitalna izdanja časopisa Hrvatske matice iseljenika *Matica* i *Hrvatskog iseljeničkog zbornika* (od 2006.).

Od 2017. u Hrvatskoj matici iseljenika pokrenut je projekt *Matrix digital* koji ima za cilj, pokretanjem digitalne izdavačke djelatnosti, učiniti informacije o hrvatskom iseljeništvu, hrvatskim manjinama i samom djelovanju Hrvatske matice iseljenika dostupnijim zainteresiranim pojedincima i organizacijama širom svijeta. Dio projekta je i digitalizacija starijih godišta časopisa *Matica* i *Hrvatskog iseljeničkog zbornika*.

Putem projekta *Hr-Scanner* Hrvatska će matica iseljenika nastojati povezati sve one institucije, organizacije i pojedince koji na ovaj ili onaj način digitaliziraju građu vezanu za hrvatsko iseljeništvu i hrvatske manjine. To bi moglo biti i osnova za stvaranje kataloga baštine hrvatskog iseljeništvu i hrvatskih manjina.

DIGITALIZACIJA ZVUČNE GRAĐE KNJIŽEVNOG PETKA: PREDSTAVLJANJE PROJEKTA GLASOVI KNJIŽEVNOG PETKA

Ivan Jelić

Knjižnice grada Zagreba

ivan.jelic@kgz.hr

U izlaganju će biti predstavljen projekt *Glasovi Književnog petka* kojem je cilj stvaranje nove zbirke digitaliziranog sadržaja vezanog uz djelovanje tribine Književni petak i zaštita velikog broja zvučnih

zapisa od propadanja te popularizacija tribine Književni petak. Digitalizacijom ovog dijela kulturne baštine otvaraju se znatno veće mogućnosti za njezino korištenje u stvaranju novih proizvoda i usluga te postavljamo temelj za povezivanje sa sličnim baštinskim ustanovama u Europi i neizravno pridonosimo jačanju istraživačke infrastrukture i kapaciteta obrazovnih ustanova.

Tribina Književni petak započela je s radom u Knjižnici Božidara Adžije 4. studenoga 1955., a zamišljena je kao otvorena polemička rasprava o značajnim problemima književnosti, kulture i umjetnosti vezanim uz Zagreb, Hrvatsku, regiju i svijet. Kako bi se korisnicima omogućio širi uvid u ovaj opsežan neobjavljeni materijal koji dokumentira književno stvaralaštvo i kulturnu misao u Zagrebu s druge polovice 20. st., predviđena je digitalizacija zvučne građe koja će se obogatiti komentarima tribina objavljenim u novinama, rukopisima urednika tribina, fotografijama sudionika i dr. Građa predložena za digitalizaciju obuhvaća 162 magnetofonske vrpce i 58 audiokaseta zvučnih zapisa s tribina održanih u razdoblju od 1959. do 1976. godine, te popratnih materijala, primjerice pitanja sudionicima te zapisnike i bilješke voditelja tribine. Zbirka zvučnih zapisa, zapisnici i transkripti s Književnog petka doista su jedna od najznačajnijih baštinskih zbirki u posjedu Knjižnica grada Zagreba. Digitalizacijom zvučnih zapisa Književnog petka na najbolji će se način dokumentirati i prikazati kontinuirano dugogodišnje djelovanje jedne od najdugovječnijih i najznačajnijih kulturnih manifestacija u gradu Zagrebu.

Dugoročna korisnost ovog projekta ogleda se u očuvanju kulturne baštine i usmene povijesti Zagreba i omogućivanju njezine šire dostupnosti sadašnjim i budućim generacijama istraživača i znanstvenika raznih disciplina, ali ponajprije učenicima, studentima te predavačima za stvaranje i prenošenje novog znanja na temelju građe koja sadrži dosad neobjavljene razgovore i mišljenja. Digita-

lizacija, mrežna dostupnost i dugoročno očuvanje digitalnih sadržaja jesu i bit će nužan preduvjet za pristup kulturnim sadržajima i znanju za sve, kao i za promociju nacionalne baštine, identiteta i raznolikosti u europskom okruženju.

DIGITALIZACIJA ODABRANE GRAĐE MARIJE JURIĆ ZAGORKE

Ana Pavlić

Centar za ženske studije/Memorijalni stan Marije Jurić Zagorke
ana.pavlic@zenstud.hr

U okviru projekta *Digitalizacija odabrane građe Marije Jurić Zagorke* stvorena je digitalna zbirka Arhivski fond Marije Jurić Zagorke (www.zagorka.net) kao značajan doprinos Zagorkinoj bibliografiji i biografiji, s naglaskom na njezin angažman u polju socijalnih i radnih prava novinara/ki za koje se svojim članstvom, kao jedna od suosnivačica Hrvatskog novinarskog društva zalagala. Digitaliziranjem, zaštićena je građa Hrvatskog novinarskog društva izložena propadanju te je omogućen nastavak istraživačkih i obrazovnih aktivnosti za stručnu i širu domaću i međunarodnu javnost. Projekt Centra za ženske studije u suradnji s Hrvatskim novinarskim društvom financiran je uz potporu Ministarstva kulture, uz stručnu pomoć Multimedijalnog instituta/Klub MaMa i udruge Documenta.

ZAGREBAČKI KNJIŽARSKI KATALOZI 1796. – 1823.

Jasna Tingle
jtingle@carnet.hr

Knjižarski katalogi iz 18. i 19. stoljeća zanimljiv su i bogat izvor informacija o knjigama koje su se mogle kupiti u određenom razdoblju i na konkretnom prostoru. U usporedbi s europskim zemljama, u Hrvatskoj ima malo sačuvanih kataloga iz razdoblja manufakturnog tiskarstva. Iako su sačuvani primjerci spominjani u literaturi o povijesti knjige, do sad uglavnom nisu bili temeljitije istraženi. Ovim kvantitativnim istraživanjem svi podaci iz 8 zagrebačkih knjižarskih kataloga uvršteni su u digitalnu bazu podataka, čijom su statističkom analizom dobiveni zanimljivi rezultati. Tako podaci o jeziku kojim su knjige bile tiskane potvrđuju dosadašnja saznanja o njemačkom kao dominantnom jeziku kulturne razmjene u Zagrebu, no govore i o knjigama tiskanima na desetak različitih jezika koje su bile prodavane u Zagrebu. Podaci o mjestu tiska knjiga također potvrđuju dosadašnje tvrdnje o masovnom uvozu knjiga iz Austrije i Njemačke, no dokazuju i da je trgovina knjigom uvijek bila dio međunarodne mreže, čijim su kanalima knjige dolazile u Zagreb iz najudaljenijih dijelova Europe. Podaci o tematici knjiga svjedoče o bogatoj ponudi teološke literature u Zagrebu krajem 18. stoljeća, no govore i o trendu sve veće popularnosti književnih djela i sve manjoj ponudi vjerskih knjiga. Raznovrsna knjižarska ponuda svjedoči o Zagrebu kao kulturnom, obrazovnom, vjerskom, političkom i gospodarskom centru u kojem je čitateljima bili dostupna aktualna literatura različitih žanrova. Osim doprinosa

povijesti knjige, tj. ekonomskoj i kulturnoj povijesti, ovo istraživanje može pridonijeti povijestima pojedinih znanstvenih disciplina, primjerice podacima o oko 800 medicinskih naslova iz knjižarske ponude. Podacima o pojedinim autorima i naslovima istraživanje može pridonijeti kompletiranju retrospektivnih bibliografija, a podacima o jezicima knjiga može potkrijepiti sociolingvistička istraživanja.

Za rad s velikom količinom podataka prikupljenih iz knjižarskih kataloga bilo je neophodno korištenje različitih digitalnih tehnologija za obradu i prezentaciju rezultata. To je uključivalo skeniranje originalnih stranica kataloga, uvećavanje radi bolje čitljivosti, unos u bazu podataka, filtriranje i sortiranje, analizu uz pomoć statističkog softvera kao i prezentaciju rezultata pomoću tablica i grafikona. Posebno zanimljiva može biti prezentacija geografskih podataka o mjestima tiska knjige.

IZAZOVI I POSTIGNUĆA PROJEKTA *WIKI-DVERI*

Marija Bartolić, Janja Severović

Knjižnice grada Zagreba; Gradska knjižnica Ante Kovačića
Zaprešić

marija.bartolic@kgz.hr; janja.severovic@kgz.hr

Gradska knjižnica Ante Kovačića iz Zaprešića već sedam godina provodi projekt *Wiki-dveri* u okviru kojega učenici osnovnih škola zaprešićkog kraja pod mentorstvom knjižničara Gradske knjižnice stvaraju internetsku stranicu www.wiki-dveri.info, koja na jednom mjestu objedinjuje informacije o kulturnoj i prirodnoj baštini zaprešićkog kraja.

Ove školske godine projekt ulazi u završnu fazu i ovim se izlaganjem prikazuje dugogodišnji rad na projektu – koji su pozitivni ishodi projekta, koji su učinci postignuti u zajednici te kako je projekt pomogao popularizaciji Zavičajne zbirke i stvaranju nove građe za nju. U izlaganju se govori i o suradnji kulturne ustanove – knjižnice i obrazovnih ustanova – škola te o važnosti čuvanja baštine i stvaranja zapisa o njoj, o obrazovanju mladih u području digitalne pismenosti, razvijanju suradničke kulture i tinskoga rada te o poticanju razvoja dječje mašte i kreativnosti kroz digitalne medije.

**S A Ž E C I P O S T E R S K I H
I Z L A G A N J A**

OBILJEŽAVANJE STOGODIŠNJICE PRVOG SVJETSKOG RATA: PROJEKTI DIGITALIZACIJE

Iva Adžaga

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

iadzaga@nsk.hr

U povodu obilježavanja stogodišnjice Prvog svjetskog rata dio kulturnih institucija u Hrvatskoj prezentirao je digitaliziranu građu iz svojih fondova koja se iz različitih aspekata bavi događanjima tog razdoblja. Svrha tih projekata je putem digitalizirane građe predstaviti znanstvenicima, istraživačima i običnim građanima manje poznate činjenice koje se vežu uz zbivanja na bojištu, ali i uz svakodnevicu građana iz tog razdoblja. Također, željela se odati počast žrtvama koje su stradale u Velikom ratu. Cilj ovog rada je analizirati spomenute projekte digitalizacije kako bi se donio sveobuhvatan pregled o vrstama, obuhvatu i sadržaju digitalizirane građe.

DIGITALIZACIJA ILUSTRIRANIH HRVATSKIH NOVINA I ČASOPISA IZ 19. STOLJEĆA I POČETKA 20. STOLJEĆA

Matilda Justinić

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
mjustinic@nsk.hr

Digitalizacija starih hrvatskih novina i časopisa u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu provodi se od 2005. godine u okviru redovnog programa rada NSK. Uspostavljen je cjeloviti radni proces digitalizacije novina i časopisa koji teče od odabira i skeniranja s mikrofilma i izvornika do izrade metapodataka i objave preslika na portalu Stare hrvatske novine i Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Digitalizacijom se nastoje prije svega obuhvatiti stare novine i časopisi 19. i početka 20. stoljeća. Cilj je dvojak – izvornike u potpunosti zaštititi od daljnjeg korištenja te korisnicima olakšati pristup građi na daljinu i osigurati kvalitetnije pretraživanje sadržaja.

Digitalizacija ilustriranih novina i časopisa znatno pridonosi mogućnosti istraživanja ilustracije, oglašavanja, karikature i sl. u hrvatskom nakladništvu te služi kao izvor široj javnosti za dobivanje besplatnog sadržaja kojim ilustriraju određene teme. Objavom digitalnih preslika dobiva se cjeloviti uvid u povijest hrvatskog novinstva, pruža se uvid u bogatstvo zastupljenih jezika i pisama, osigurava se mogućnost usporedbe povijesti novinstva, a prije svega pruža se mogućnost istraživanja hrvatske povijesti ispričane jezikom suvremenika tih događaja.

Dovršetkom digitalizacije i objave zbirke ilustriranih novina i časopisa dodatno će se povećati broj digitaliziranih i dostupnih naslova iz 19. i 20. stoljeća što bi trebalo rezultirati još vrednijim korpusom za istraživače i znanstvenike, a zbog vizualno atraktivnog sadržaja i za širu javnost.

DIGITALIZACIJA FONDA PRVOG HRVATSKOG PJEVAČKOG DRUŠTVA "ZORA" ZBIRKE DOKUMENTARNE GRAĐE POVIJESNOG ODJELA GRADSKOG MUZEJA KARLOVAC

Sanda Kočevar

Gradski muzej Karlovac
sanda.kocevar@gmk.hr

Program digitalizacije fonda Prvog hrvatskog pjevačkog društva "Zora" Zbirke dokumentarne građe Povijesnog odjela Gradskog muzeja Karlovac odvijao se tijekom 2017. godine uz financijsku potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Grada Karlovca.

Fond PHPD "Zora" dio je Zbirke dokumentarne građe, zaštićen od 13. siječnja 2016. godine kao kulturno dobro Republike Hrvatske. Trenutačno obuhvaća 2636 jedinica raznovrsne građe: zapisničke društva, sitni tisak, plakate, korespondenciju društva s drugim društvima, istaknutim glazbenicima i uglednicima u širokom rasponu od 1861. do 1945. godine.

Prvo hrvatsko pjevačko društvo "Zora" osnovano je 1858. godine u Karlovcu pod imenom Društvo karlovačkih pjevača i okupljalo

je članove iz srednjeg i višeg građanskog sloja te bilo pokretač karlovačkog kulturnog i društvenog života u drugoj polovini 19. i prvoj polovini 20. stoljeća. Sudjelovalo je u svim gradskim zbivanjima, gostovalo i izvan Karlovca te njegovalo odnose s drugim pjevačkim društvima diljem Monarhije i istaknutim umjetnicima. Osim koncerata "Zora" je povremeno izvodila kazališne predstave, a od 1892. godine sve aktivnosti su se odvijale u njenoj vlastitoj zgradi – Zorin-domu.

Program digitalizacije fonda Prvog hrvatskog pjevačkog društva "Zora" pridonosi razvoju muzejsko-informacijske djelatnosti i povezivanju AKM zajednice te ima čvrsto uporište u muzejskom poslanju kao i strateškim (općim i posebnim) ciljevima Gradskog muzeja Karlovac. Cilj programa je zaštita, ali i veća dostupnost muzejske građe.

Digitalizirana građa dostupna je korisnicima na platformi *Gradski muzej Karlovac online* (online.gmk.hr), a može joj se pristupiti i preko mrežne stranice Gradskog muzeja Karlovac (www.gmk.hr).

FLORA CROATICA: DIGITALIZACIJA SLIKOVNE I PISANE BAŠTINE IZ PODRUČJA BOTANIKE

Renata Petrušić

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

rpetrusic@nsk.hr

Projekt *Flora Croatica* proveden je s ciljem digitalizacije najstarijih djela iz područja botanike objavljenih na području Hrvatske i/ili koje su objavili hrvatski znanstvenici. Rezultat provedenog projekta su digitalizirana djela koja predstavljaju najznačajnije rezultate florističkih istraživanja hrvatskih znanstvenika te ostale publikacije o toj temi s posebnim naglaskom na građu o hrvatskim autohtonim biljnim vrstama. Digitalizirana su 23 naslova koja predstavljaju najstarija djela iz područja botanike i florističkih istraživanja u Hrvatskoj, a koja se čuvaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Projekt je proveden u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu suradnjom više odjela, korištenjem opreme i rada djelatnika NSK te s vanjskim suradnicima.

Djela digitalizirana u projektu predstavljaju sadržajno zanimljivu i vizualno iznimno atraktivnu građu namijenjenu širokom krugu korisnika – znanstvenicima, istraživačima, studentima i cjelokupnoj zainteresiranoj javnosti. Građa je objavljena u okviru portala Digitalne zbirke NSK, a dostupna preko metapodataka zbirke *Flora Croatica*.

DIGITALIZACIJA KATALOGA I KARTOTEKA INSTITUTA ZA ETNOLOGIJU I FOLKLORISTIKU

Anamarija Starčević Štambuk, Koraljka Kuzman Šlogar

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb
ams@ief.hr; koraljka@ief.hr

Tijekom 2018. godine obilježava se sedamdesetogodišnjica osnutka Instituta za etnologiju i folkloristiku (osnovan kao Institut za narodnu umjetnost 1948. godine).

Potaknuti obilježavanjem jubilarne godišnjice rada Instituta planiramo započeti digitalizirati kataloge i kartoteke pohranjene u Institutu. Ove godine u planu je digitalizirati Aarne-Thompson katalog, zbirku zapisa usmenih pripovijedanja indeksiranih prema međunarodnom indeksu tipova priča, te Kartoteku narodnih pjesama poredanih po prvom stihu kako bismo ih učinili dostupnim svim korisnicima na *web* portalu.

Na izradi stručnih kataloga i kartoteka radili su suradnici Instituta od kraja pedesetih do sedamdesetih godina 20. st., a prvim kompleksnijim infrastrukturnim projektom Instituta u području usmene književnosti smatra se projekt klasifikacije zapisa usmenih pripovijedanja, ponajprije bajki, šaljivih priča i srodnih usmenoknjiževnih oblika koje su znanstvenici i suradnici Instituta zabilježili u okviru svojih terenskih istraživanja diljem Hrvatske, te u manjoj mjeri i ključnih starijih terenskih zapisa. Zapisi su klasificirani prema tzv. međunarodnom indeksu narodnih pripovijedaka koji je početkom 20. stoljeća priredio finski folklorist A. Aarne i koji je uz dopune i modifikacije u upotrebi do danas. Temeljni je cilj tog sustava stvoriti okvir za unificirano prepoznavanje i grupiranje usmenih pripo-

vijedanja, odnosno uočavanje i arhiviranje različitih varijanti iste priče, odnosno utvrđenog tipa priče.

Zaslugom više generacija institutskih znanstvenika klasificirano je nekoliko tisuća zapisa usmenih priča te je oformljen IEF-ov AaTh katalog koji je iz perspektive povijesti znanosti jedinstveno stručno pomagalo ključno za razumijevanje razvoja folkloristike u nacionalnom i globalnom kontekstu, ali i za razumijevanje širih nastojanja na izgradnji klasifikacijskih sustava u humanističkim znanostima općenito. Katalog je pomagalo koje i danas ima svoju praktičnu vrijednost i uz pomoć kojeg je moguće jednostavno i brzo snalaženje u inače nepreglednom području rukopisnih zapisa usmenih pripovijedanja zabilježenih na različitim lokalitetima u Hrvatskoj u rasponu od gotovo jednog stoljeća. IEF-ov AaTh katalog od neprocjenjive je vrijednosti ne samo za stručnjake, nego i za ne-stručnjake budući da i njima omogućuje brzi pronalazak različitih varijanti istog tipa priče.

Kartoteku narodnih pjesama poredanih po prvom stihu izrađivali su znanstvenici, asistenti, stručni i vanjski suradnici Instituta stvarajući tako katalog, registar ili indeks narodnih pjesama hrvatskih narodnih (folklornih) pjesama. Tako stvorena kartoteka/datoteka služila je brojnim korisnicima u prolaženju narodnih pjesama i njihovih varijanti.

Zaštita i povećanje dostupnosti ove građe digitalizacijom važna je za dobrobit kulture i znanosti te izvor budućih znanstvenih istraživanja, za nadahnuće mladim znanstvenicima i otvorenu prezentaciju ovih vrijednih kataloga i kartoteka.

VIRTUALNA IZLOŽBA CRTEŽI HUGA CONRADA VON HÖTZENDORFA

Vesna Vlašić Jurić, Marija Perkec

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
vvlasic@nsk.hr; marija.perkec@gmail.com

Postersko izlaganje predstavlja značajke postupka integriranja digitalnih podataka iz distribuiranih izvora na primjeru izrade virtualne izložbe *Crteži Huga Conrada von Hötendorfa*. Integracija sadržaja iz distribuiranih izvora trebala bi omogućiti jedinstvenu interpretaciju i kontekstualizaciju crteža Huga Conrada von Hötendorfa iz fonda Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu s drugim vanjskim izvorima podataka. Postupak izrade virtualne izložbe aktualizirao je pitanja operacionalne interoperabilnosti između bibliografskih podataka te zapisa baza za inventarizaciju građe koje koriste drugi muzeji, a koje nisu mrežno dostupne. Primjena formata MARC 21 pokazala je prednosti zbog standardiziranosti prikaza i mogućnosti ponovne uporabe bibliografskih podataka, kao i mogućnosti obogaćivanja bibliografskog zapisa povratnom poveznicom na virtualne izložbe te na repozitorij Digitalne zbirke NSK.

B I O G R A F I J E A U T O R A

Adžaga, Iva rođena je 1993. godine u Požegi. Nakon što je završila Katoličko-klasičnu gimnaziju u Požegi, 2011. godine upisuje preddiplomski studij informatologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Nakon preddiplomskog studija, 2014. godine upisuje i završava diplomski studij arhivistike i bibliotekarstva na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom diplomskog studija radi kao demonstratorica na Odjelu za međuknjižničnu posudbu Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Od 2018. godine na stručnom je osposobljavanju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u Centru za razvoj hrvatske digitalne knjižnice Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo.

Balog Vojak, Jelena radi kao dokumentaristica u Hrvatskom povijesnom muzeju od 2004. godine, gdje je 2010. godine izabrana u zvanje višeg dokumentarista. Diplomirala je povijesne znanosti (2003.) na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Sudjelovala je na više domaćih i međunarodnih skupova na kojima je izlagala, između ostalog, i o projektima digitalizacije na muzejskom području. Autorica je više stručnih radova iz područja muzejske dokumentacije, objavljenih u međunarodnim publikacijama CIDOC-a kao i u domaćim stručnim publikacijama (*Informatika, Muzeologija, Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, Vijesti muzealaca i konzervatora*). Od 2014. članica je Stručnog odbora projekta *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju*. Uže područje zanimanja su joj standardi u dokumentaciji te je autorica radionica na temu standardizacije nazivlja u obradi muzejske građe, koje održava u sklopu matične djelatnosti Hrvatskog povijesnog muzeja. Suautorica je *Priručnika za oblikovanje podataka za osnovne elemente opisa povijesnih zbirki* (2016.).

Bartolić, Marija rođena je u Ivanić-Gradu, živi u Zaprešiću. Diplomirala je hrvatski jezik, komparativnu književnost i bibliotekarstvo na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2005. godine radi u Knjižnicama grada Zagreba. Od 2013. godine voditeljica je Zavičajne zbirke Gradske knjižnice Ante Kovačića u Zaprešiću. Posebno područje interesa su joj izgradnja zavičajnih zbirki, digitalizacija knjižnične građe, autorsko pravo i nakladništvo. Autorica je i voditeljica projekta *Zaprešić digitalno* koji objedinjuje digitalizaciju postojeće i stvaranje nove digitalne građe za zaprešićku Zavičajnu zbirku putem digitalnog nakladništva. Glavna je urednica nakladničkog niza *Zaprešićki autori online*. Voditeljica je Velike galerije slika i Male galerije kreativnih radova u knjižnici. Aktivno sudjeluje u provođenju aktivnosti u sklopu nacionalne kampanje *I ja želim čitati* u svojoj knjižnici. U projektu *Wiki-dveri: upoznajmo baštinu zaprešićkog kraja* sudjeluje kao koordinatorica svih godina provođenja projekta (2009. – 2018.) te kao voditeljica projekta 2011., 2013. i 2014. godine. Stručno se usavršava na radionicama i stručnim skupovima iz područja bibliotekarstva te piše članke za *HKD novosti*. Izlagala je na *14. okruglom stolu za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama* te na *11. savjetovanju za narodne knjižnice 2017. godine*.

Bussche, Ruth von dem je nakon studija u Münsteru, Bonnu i Londonu 1995. diplomirala povijest umjetnosti na Sveučilištu u Münsteru, gdje je doktorirala povijest umjetnosti 2001. godine. Za doktorat je nagrađena nagradom *Wolfgang Ratjen* i stipendijom na minhenskom Zentralinstitutu 2002. godine. Od 1997. radila je u fototekama uglednih institucija: pri Bibliotheca Hertziana, Rim; Kunsthistorisches Institut, Firenca; Westphalian Fotoarchive, Münster. Od 2004. bavi se različitim aspektima digitalne

humanistike: baze podataka, *online* izdavaštvo, *collaborative research environments*, *search engines*. Članica je *Arbeitskreis für Provenienzforschung*. Osmislila je digitalnu istraživačku infrastrukturu za potrebe projekta *TransCultAA*.

Crnković, Kristijan rođen je 1971. godine u Varaždinu, 1997. diplomirao je na Fakultetu za elektrotehniku i računarstvo u Mariboru, u Sloveniji. U Sloveniji radi u tvrtkama za arhiviranje i razvoj softvera na pozicijama od razvojnog inženjera do tehničkog direktora. Godine 2004. godine u Hrvatskoj pokreće vlastitu tvrtku ArhivPRO d.o.o. u kojoj obnaša funkciju direktora i voditelja razvoja. Područja interesa vezana su mu uz modeliranje i razvoj interoperabilne platforme INDIGO koju za potrebe obrade i dokumentiranja digitalizirane arhivske, knjižnične i muzejske građe usklađuje s međunarodnim standardima. Uz platformu INDIGO, fokus razvoja usmjeren je na primjenu standarda i novih semantičkih tehnologija nad podacima koje ustanove šalju u europsku digitalnu knjižnicu – Europeanu. Proteklih desetak godina sudjeluje u stotinjak projekata digitalizacije kulturne baštine na kojima je organizator i odgovorna osoba prilikom uspostave sustava i infrastrukture za obavljanje digitalizacije te uspostavu kompleksnih hibridnih sustava za obradu i pretraživanje građe. Sudjeluje na konferencijama arhivista, knjižničara i muzealaca gdje ima izlaganja i prikaz upotrebe semantičkih tehnologija, poput OAIS, LOD i RDF.

Dulibić, Ljerka diplomirala je komparativnu književnost i povijest umjetnosti 1999., a 2007. doktorirala povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2001. godine zaposlena je u Strossmayerovoj galeriji starih majstora HAZU, gdje je danas viša znanstvena suradnica i kustosica talijanskoga slikarstva

14.-19. stoljeća. Okosnica njezinih znanstvenoistraživačkih interesa jest europsko slikarstvo 14.-19. st., ikonografija, povijest sakupljanja umjetnina i umjetničkog tržišta te istraživanje provenijencije umjetnina. Autorica je, odnosno suautorica nekoliko izložaba, knjiga i poglavlja u knjigama te više desetaka znanstvenih radova i konferencijskih priopćenja u domaćim i međunarodnim publikacijama. Voditeljica je hrvatskog dijela međunarodnog znanstvenog projekta *Transfer of Cultural Objects in the Alpe Adria Region in the 20th Century* (TransCultAA, www.transcultaa.eu) koji se odvija u okviru programa *HERA Uses of the Past* (2016. – 2019.).

Engler, Tihomir docent je i znanstveni suradnik od 2014. godine na Odsjeku za njemački jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Studirao je filozofiju i njemački jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je 2006. godine obranio magistarski, a 2009. godine doktorski rad o pripovjednom ustroju ranih, odnosno kasnih djela Thomasa Manna. Bio je predavač i viši predavač na Visokoj učiteljskoj školi u Čakovcu (1993. – 2009.) te profesor visoke škole na Veleučilištu u Varaždinu (2009. – 2014.). Sudjeluje na domaćim i inozemnim skupovima iz područja filologije i teorije književnosti te je objavio više od pedesetak članaka. Glavni interesi: njemačka i hrvatska književnost za djecu i mladež, didaktika novih medija i književnosti, njemačka književnost 18. stoljeća i njemačka proza 20. stoljeća. Član je Hrvatske udruge istraživača dječje književnosti i zamjenik glavne urednica časopisa *Libri & Liberi*.

Galić Bešker, Irena, doktorica filologije, u Zbirci rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu zaposlena od 2000. Za temu doktorske disertacije istražila je fond latinskih

stihovanih prigodnica koje se čuvaju u NSK. Njezin je primarni interes povijest hrvatske književnosti, poglavito one pisane latinskim jezikom, no bavi se još i bibliografskim i leksikografskim radom te prevođenjem. Surađivala s relevantnim znanstvenim ustanovama (Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti iz Vinkovaca, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatski studiji). Od 2017. voditeljica projekta *Hrvatska glagoljica*, koji je NSK pokrenula u suradnji s relevantnim znanstvenim ustanovama i istraživačima. Pri realizaciji spomenutog projekta zadužena je za predstavljanje analogne i digitalne građe na glagoljici na predavanjima, stručnim i znanstvenim skupovima te na izložbama. Sudjelovala na više stručnih i znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu. U sklopu realizacije spomenutog projekta surađuje s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo u izgradnji digitalnih zbirki i na izradbi virtualnih izložbi.

Golob Mihić, Ivana, mag. educ. inf. et hist. art., stručna je suradnica Centra za industrijsku baštinu. U Centru za industrijsku baštinu radi od njegovog osnutka 2013. godine te vodi i koordinira projekte digitalizacije te sudjeluje kao istraživač na njima: *Pitaj, ne skitaj!*, projekt izrade web baze podataka kulturne baštine grada Krka (<http://www.history.grad-krk.hr/en>), *Riječka baština 1 i 2*, stvaranje baze lokalne industrijske baštine grada Rijeke (<https://rijekaheritage.org/>), te projekta izrade web baze podataka kulturne baštine otoka Krka (<http://www.visitkrk.hr/en/home/>). Kao istraživač i stručnjak za industrijsku baštinu sudjeluje u projektu *Interreg Europe, CHRISTA (Culture and Heritage for Responsible, Innovative and Sustainable Tourism Actions)* u kojem o temama vezanim za industrijsku baštinu u službi kulturnog turizma savjetuje partnere u projektu. Usmjerena je na korištenje moderne

tehnologije i multimedije u prezentaciji kulturne i industrijske baštine te vodi stručne obilaske po lokalitetima riječke industrijske baštine. U svojem radu okrenuta je djeci i mladima te se u tome smjeru redovito usavršava.

Gudeljević, Milan rođen je u Zagrebu 1988. godine. Iako je po struci novinar, za tehnološki put i razvoj *startupa* se odlučio *na vrijeme*. Prvi pravi dodir sa *startup* scenom imao je 2013. godine kada je sudjelovao na Media Training Sessions 21.0. na otoku Visu, gdje je sa studentskim projektom *online* sportskog radija Sportski FM dobio visoke ocijene. Godine 2016. osnovao je IT tvrtku Fortis labor. Tvrtka je u nepune dvije godine postala jedna od vodećih tvrtki u proizvodnji softvera za prijevoznike na domaćem tržištu, dio je Tehnološkog parka u Zagrebu kao jedna od perspektivnijih *startup* tvrtki u Zagrebu, a krajem 2017. dobiva i sredstva od Europskog fonda za regionalni razvoj za projekt *Dovršetak razvoja i komercijalizacija – Posljednja faza razvoja i komercijalna primjena sustava SOM – Sustav Obavještavanja Mailom*. Usporedo s radom u Fortisu sredinom 2017. otvara i drugu tvrtku s poslovnim partnerom u Engleskoj - vr pole d.o.o. Vr pole je u nepunih godinu dana bio finalist *Startup Factory Zagreb* i *Pitch Your Startup* programa u Luksemburgu, stanar je Tehnološkog parka u Zagrebu i ima mrežu klijenata i partnera diljem Europe.

Hebrang Grgić, Ivana diplomirala je na Odsjeku za filozofiju i Odsjeku za informacijske znanosti, smjer bibliotekarstvo, na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istome fakultetu obranila je znanstveni magistarski rad 2004. godine i doktorsku disertaciju 2009. godine. Zaposlena je kao docentica na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu gdje je i predstojnica Katedre za knjigu i

nakladništvo. Sudjeluje u izvođenju kolegija preddiplomskoga, diplomskoga i poslijediplomskoga doktorskog studija. Predsjednica je Odbora za nakladničku djelatnost Hrvatskoga knjižničarskog društva i glavna urednica niza *Hrvatsko knjižničarstvo*. Članica je Savjeta *Hrčka* te uredničkoga odbora časopisa *Libellarium*. Napisala je tri znanstvene knjige, uredila šest znanstvenih knjiga, napisala je niz radova koji su objavljeni u domaćim i stranim znanstvenim časopisima i zbornicima radova sa znanstvenih skupova. Članica je programskih i organizacijskih odbora znanstvenih i stručnih skupova. Godine 2016. dobitnica je priznanja *Europe's Open Access Champions* koju dodjeljuje SPARC Europe. Godine 2017. dobitnica je Godišnje nagrade Filozofskoga fakulteta za autorstvo knjige *Časopisi i znanstvena komunikacija*, a 2018. godine dobila je nagradu udruge ENAI (*European Network for Academic Integrity*) za promicanje znanstvene čestitosti.

Ivanjko, Tomislav docent je na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član je Katedre za organizaciju znanja i sudjeluje u izvođenju nastave na preddiplomskom i diplomskom studiju vezanom uz teme organizacije znanja, teorije informacijskih znanosti te informacijskih tehnologija i komunikacijskih vještina u akademskom okruženju. U sklopu znanstvenog rada sudjelovao je na većem broju domaćih i međunarodnih znanstvenih konferencija i objavio tridesetak znanstvenih i stručnih radova.

Jandrečić, Daria od 2017. godine zaposlena je u Hrvatskoj akademskoj i istraživačkoj mreži – CARNet, u Odjelu za podršku obrazovanju. Svoja dosadašnja iskustva izgrađena u području neformalnog učenja, provedbom edukacija na teme unapređenja socijalnih kompetencija, podizanja svijesti i aktivne participacije

mladih u društvu, primjenjuje i nadograđuje radom u području formalnog obrazovanja. U sklopu CARNetovog projekta *e-Škole* sudjeluje u aktivnostima izrade digitalnih obrazovnih sadržaja za osnovnu i srednju školu.

Jelić, Ivan rođen je 1985. godine. Diplomirao je knjižničarstvo i povijest 2011. godine. Zaposlen je kao knjižničar-informator i predmetni analitičar u Knjižnicama grada Zagreba.

Juričić, Vedran diplomirao je računarstvo na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Trenutačno radi kao docent na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nositelj je i izvođač 7 predmeta iz područja programiranja, baza podataka i računalnih mreža. Dosad je objavio ukupno 16 znanstvenih radova u časopisima i zbornicima, a jedan rad je prihvaćen i u postupku je objave. S izlaganjima je sudjelovao na 11 međunarodnih i domaćih znanstvenih skupova. Kao recenzent surađuje s domaćim znanstvenim časopisima *MIPRO - Hrvatska udruga za informacijsku i komunikacijsku tehnologiju, elektroniku i mikroelektroniku* i *InFuture*, te sa stranim časopisom *Social Network Analysis and Mining*.

Justinić, Matilda diplomirana je inženjerka matematike iz područja matematičke statistike i računarstva te diplomirana knjižničarka. Diplomirala je 2010. godine na Prirodoslovno-matematičkome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a 2015. na izvanrednome diplomskom studiju informacijskih znanosti (bibliotekarstvo) na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Radi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice pri Hrvatskom zavodu za

knjižničarstvo. Studentica je na poslijediplomskom doktorskom studiju informacijskih i komunikacijskih znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Klarić, Vlasta magistra je društvenih znanosti iz područja informacijskih znanosti, sa specijalizacijom u kulturnom turizmu na Bolonjskom sveučilištu za JJR, povjesničar umjetnosti i profesor engleskog jezika. Osnivač je kolegija kulturnog turizma na Filozofskom fakultetu, kao i kolegija Povijesno kulturno naslijeđe i turizam na Međunarodnom sveučilištu Libertas sa znanstvenim zvanjem istraživača i višeg predavača. U dosadašnjem radu intenzivno se bavila razvojem i promidžbom kulturnog turizma na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Sudjelovala je u realizaciji i vođenju EU projekata razvoja i certifikacije kulturnih ruta te ujedno bila i ekspertni član Savjetodavnog tijela za održivi turizam i baštinu UNWTO-a. Održala je brojna stručna izlaganja na međunarodnim i domaćim konferencijama. Objavljivala je radove na engleskom i hrvatskom jeziku kao i nekoliko priručnika iz područja marketinga i turističkih korisnika.

Klarin Zadavec, Sofija knjižničarska je savjetnica u Centru za razvoj hrvatske digitalne knjižnice Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Godine 2012. obranila je doktorski rad *Koncept funkcionalne granularnosti u organizaciji informacija digitalne knjižnice* na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Članica je Radne skupine za izmjene i dopune strategije digitalizacije kulturne baštine i Povjerenstva za pripremu projekta *Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture Republike Hrvatske, IFLA-ine Sekcije za novine te uredništva *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* i *Revije Knjižnica*.

Izlagala je na hrvatskim i inozemnim skupovima te objavila veći broj radova.

Knezović, Marin rođen je 1968. u Zagrebu. Završio je studij povijesti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istom fakultetu magistrirao je temom *Preporodna Hrvatska i Bosna i Hercegovina od 1830. – 1849.* Stekao je i zvanje *web* dizajnera. Predavao je povijest u osnovnim, srednjim stručnim školama i gimnazijama. Autor je priručnika za napredno učenje povijesti *Hrvatski narodni preporod* (2005.). Stručno je usavršavao nastavnike povijesti. Bio je istraživač na međunarodnom znanstvenom projektu *Triplex Confinium*. Objavio znanstvene članke koji se bave ranom modernom hrvatskom poviješću, hrvatskim narodnim preporodom i razdobljem *maspoka*. Trenutačno se bavi ekohistorijskim temama, a posebno onima vezanima za hrvatski rani srednji vijek. Član je Hrvatskog društva za ekonomsku povijest i ekohistoriju. Od 2005. do 2015. bio je vlasnik i autor sjedišta za hrvatsku povijest www.crohis.com. Od 2004. do 2009. bio je zaposlen kao samostalni upravni referent u Uredu za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba. Od 2009. do 2012. bio je zaposlen kao koordinator za *web* i voditelj odjela za interne komunikacije u Zagrebačkom holdingu. Od 2012. do 2016. bio je ravnatelj Hrvatske matice iseljenika. Trenutačno je voditelj Odjela za manjine Hrvatske matice iseljenika.

Knežević Križić, Ivana rođena je 1984. godine u Našicama. Diplomirala je knjižničarstvo i hrvatski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Od 2008. godine radi u Odjelu knjižnice Muzeja Slavonije. Od 2010. do 2014. godine bila je voditeljica Odjela hemeroteke Muzeja Slavonije koji je danas dio Odjela knjižnice. Objavila je

petnaestak stručnih i znanstvenih radova. U znak priznanja za posebno zalaganje u inovacijama i promicanju knjižničarske struke 2014. godine dobila je nagradu Eva Verona. Godine 2015. imenovana je višom knjižničarkom.

Kočevar, Sanda rođena je 1970. godine u Karlovcu. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu povijest i engleski jezik s književnošću, te magistrirala povijest na Srednjeeuropskom sveučilištu u Budimpešti. Od 1996. zaposlena je kao kustos te viši kustos i voditelj Povijesnog odjela Gradskog muzeja Karlovac. Od 2007. godine predaje na Veleučilištu u Karlovcu, od 2018. u zvanju višeg predavača, kolegij Turističko vrednovanje kulturne baštine na Poslovnom odjelu – Stručnom studiju ugostiteljstva. Od 2009. do 2011. predsjednica je Kulturnog vijeća za Muzejsko-galerijsku i likovne djelatnosti pri Gradu Karlovcu. Od 2015. do 2017. godine provodi akademski *service learning* u sklopu projekta EU STAR VOICE – *karlovačko-javno civilno partnerstvo za sudjelovanje građana i povećanje transparentnosti za revitalizaciju gradske jezgre Zvijezde*. Autorica je niza muzejskih izložbi, te dobitnica posebne nagrade Hrvatskog muzejskog društva za 2013. za sveobuhvatni pristup projektu *Afrika – Karlovčani u Africi u drugoj polovini 19. i početkom 20. st.*, kao i stipendije „Konstantin Jireček” Instituta für Osteuropäische Geschichte. Aktivno prezentira muzejsku građu i problematiku, kao i povijest grada Karlovca na domaćim i međunarodnim kongresima, te u stručnim i znanstvenim člancima.

Koljenik, Dragana radi u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Radi na raznim projektima u HZK i Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice uglavnom se fokusirajući na *web*, mobilne i druge digitalne tehnologije. Suautorica je mobilne aplikacije *Pozdrav iz Zagreba*.

Krpeljević, Ljiljana rođena je u Osijeku, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu diplomirala na studiju geografije 1990. godine. U Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek zaposlena je od 1989. godine, gdje obavlja poslove informatora-specijalista, klasifikatora, voditelja Studijske čitaonice, a od 2010. godine je voditeljica Razvojne matične službe za narodne i školske knjižnice Osječko-baranjske županije. Cjelokupan radni vijek bavi se zavičajnom zbirkom i trenutačno je predsjednica Komisije za zavičajne zbirke pri Hrvatskom knjižničarkom društvu.

Krstulović, Zoran, mr. sc., zaposlen je u Narodnoj in univerzitetnoj knjižnici u Ljubljani od 1988. godine. Radio je kao knjižničar u Glazbenoj zbirci, zatim kao voditelj sektora bibliografske obrade knjižnične građe (1999.), a od 2002. godine je pomoćnik ravnatelja za stručni rad. Od samoga početka (2005.) vodio je projekt pripreme koncepta i uspostave Digitalne knjižnice Slovenije (www.dlib.si). Tijekom projekta suočavao se s problemima organizacije i integracije digitalne knjižnice u organizaciju klasične knjižnice. Također se bavio problemima standardizacije radnih postupaka za uspješan rad digitalne knjižnice. Redovito objavljuje znanstvene i stručne članke iz područja digitalizacije i digitalne knjižnice. Bavi se i stručnim pitanjima strukturiranja bibliografije stvaralačkih djela skladatelja.

Kuzman Šlogar, Koraljka diplomirala je povijest, etnologiju i muzeologiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a potom magistrirala i doktorirala na području humanistike, polje etnologija i kulturna antropologija. Od 2001. godine zaposlena je u Institutu za etnologiju i folkloristiku kao voditeljica Odjela dokumentacije u kojem vodi projekt razvoja digitalnog repozitorija

te razne druge projekte vezane uz digitalizaciju građe, objavljivanje arhivskog materijala, izradu virtualnih i muzejskih izložbi i dr. Istodobno je suradnica na više domaćih i europskih znanstvenih projekata iz područja kulturne antropologije i digitalne humanistike te autorica niza znanstvenih i stručnih radova koje predstavlja na domaćim i međunarodnim skupovima. Članica je Vijeća nacionalnih koordinatora u europskom konzorciju za umjetnost i humanistiku DARIAH-ERIC, kao nacionalna koordinatorka i predstavnik za Hrvatsku pa joj je trenutačno u fokusu interesa područje digitalne humanistike i razvoj e-infrastrukture za umjetnost i humanističke znanosti.

Lemić, Vlatka, arhivska savjetnica u Hrvatskom državnom arhivu. Aktivno sudjeluje u međunarodnim aktivnostima i projektima na području kulture, arhivske djelatnosti i digitalizacije baštine, predaje na studiju arhivistike Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i surađuje s brojnim baštinskim i znanstvenim ustanovama, udruženjima i stručnjacima diljem svijeta. Potpredsjednica je ICARUS-a i predsjednica ICARUS Hrvatska te članica Izvršnog vijeća EURBICA-e i EGSAH-a, stručnih tijela Međunarodnog arhivskog vijeća.

Lovrić Plantić, Vesna, povjesničarka umjetnosti, muzejska savjetnica. U Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu radi kao voditeljica Zbirke satova. Diplomirala je povijest umjetnosti i engleski jezik na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je i doktorirala s temom *Stilske osobine u razvoju oblikovanja kućnih satova s posebnim osvrtom na hrvatsku kulturnu baštinu* (2006.). Autorica je većeg broja studijskih izložbi. Koncipirala je i realizirala studijski postav zbirke satova u stalnom postavu MUO (1995.). Objavila je četiri knjige: *Džepni sat – The Watch* (1998.),

Budilica – The Alarm Clock (2001.), *Udomljeno vrijeme* (2008.), *Stoljeće ručnog sata – A Century of the Wristwatch*, te veći broj znanstvenih i stručnih članaka. Autorica je izložbe i kataloga *Oblici vremena – Satovi iz zbirke Muzeja grada Rijeke* (Muzej grada Rijeke, 2013.). Koordinirala je velike projekte poput projekta *Barok u Srednjoj Europi* (1991.-1993.), *Bidermajer u Hrvatskoj* (1997.), *Historicizam u Hrvatskoj* (2000.). Autorski je sudjelovala u većem broju izložbi i kataloga MUO. Voditeljica je EU projekata *Partage Plus* (2012.-2014.) i *AthenaPlus* (2013.-2015.), te Interreg projekta *Art Nouveau Danube* (2017.-2019.) za Muzej za umjetnost i obrt kao partnera na projektu.

Magajna, Andraž rođen je 1986. u Ljubljani. Diplomirao je etnologiju i kulturnu antropologiju, trenutačno je suradnik Narodne i univerzitetske knjižnice u Ljubljani na projektu *Razvoj pismenosti u Europi*. Predmet njegovog istraživačkog zanimanja je medijska i zvučna antropologija. Kao suradnik najstarije europske studentske radio stanice Radio Študent suosnivač je njegovog Muzeološko-tehničkog laboratorija, koji se bavi multidisciplinarnim istraživanjem tog medija, razvijajući vlastitu naučnu metodu, tzv. radijsku etnografiju. Kao mentor-pedagog bavi se uključivanjem radijskih i radiofonskih praksa u osnovne škole i omladinske centre. Suautor je i radijske biografije *Iza zida: memorijalne naracije o Ivici Čuljku, Kečeru 2 i Satanu Panonskom*.

Makarun, Ema, mag. educ. hist. et hist. art., kustosica je u Muzeju grada Rijeke te je vanjski suradnik Centra za industrijsku baštinu od njegovih početaka. Autorica je izložbe *Riječka industrijska priča* (ožujak, 2014.), *(R)evolucija u Muzeju grada Rijeke* (travanj, 2016.). Kao istraživač dio je tima koji radi na projektima Centra za industrijsku baštinu: *Pitaj, ne skitaj!*, projekt izrade web baze

podataka kulturne baštine grada Krka (<http://www.history.grad-krk.hr/en>), *Riječka baština 1 i 2*, stvaranje baze lokalne industrijske baštine grada Rijeke (<https://riekaheritage.org/>), te projekta izrade web baze podataka kulturne baštine otoka Krka (<http://www.visitkrk.hr/en/home/>). Kao istraživač i stručnjak za industrijsku baštinu sudjeluje u projektu *Interreg Europe, CHRISTA (Culture and Heritage for Responsible, Innovative and Sustainable Tourism Actions)* u kojem o temama vezanim za industrijsku baštinu u službi kulturnog turizma savjetuje partnere u projektu. Sudjeluje u aktivnostima Centra koji svoj rad temelji na nekoliko segmenata djelovanja među kojima se posebno ističu istraživački, edukacijski i turistički.

Mandekić, Zvonimir, bacc. inf., specijalist je za informatičke poslove pri Državnom arhivu u Rijeci. Rođen je u Rijeci, gdje je završio osnovnoškolsko i gimnazijsko obrazovanje. Od 2002. zaposlen u tvrtki GO-COM – informatički inženjering, a od 2004. u Državnom arhivu u Rijeci na radnom mjestu arhivskog tehničara – informatičara. Godine 2013. na Sveučilištu Sitki Koçman u Turskoj, u sklopu međunarodnog simpozija o rusko-turskom ratu, održava predavanje na temu zaštite povijesnih fotografija uz prezentaciju odrađenih poslova na zaštiti i digitalizaciji Zbirke fotografija rusko-turskog rata, prve obimne fotodokumentacije nekog rata na svijetu. Godine 2014. završava specijalistički studij na Veleučilištu u Rijeci – smjer informatika, obranom završnog rada na temu *Informacijski sustav Odjela za konzervaciju i restauraciju pri Državnom arhivu u Rijeci*, za koji je izrađena i aplikacija. Tijekom studija je za potrebe kolegija Programiranje izradio programsku dokumentaciju s pripadajućom aplikacijom za rad Odjela knjižnice, čitaonice i nakladničke djelatnosti. Godine 2015. napreduje na trenutačno radno mjesto i prelazi u Odjel knjižnice, čitaonice i nakladničke

djelatnosti, te se pobliže upoznaje s potrebama korisnika arhivske čitaonice. Na radnom mjestu brine za sigurnost i napredak informacijskog sustava ustanove, a jedan od većih projekata je i izrada internog portala *E-čitaonica*.

Maroević, Luka glavni je informacijski arhitekt i programer u tvrtki Link2 zadužen za servisnu arhitekturu i interoperabilnost web platforme Modulor++. Uspješno je implementirao više desetaka projekata temeljnih na metapodacima, multimediji i interaktivnom korisničkom iskustvu.

Masliković, Dejan rođen je 1971. godine u Beogradu. Diplomirao je na Fakultetu likovnih umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu. Magistrirao je na Univerzitetu umetnosti u Beogradu, na odsjeku Interkulturalnost, menadžment umetnosti i medijacije na Balkanu pod pokroviteljstvom UNESCO-a i CEI-a, 2010. godine. Na istom Univerzitetu doktorirao je 2016. godine, s temom *Kapacitet digitalne tehnologije za razvoj inkluzivnog društva*. Od 2002. do 2004. godine radio je u Agenciji za razvoj kulture Vlade Republike Srbije kao koordinator za međunarodnu suradnju, razvojni program i promociju kulture u zemlji i inozemstvu, koordinator za reformu državne uprave. Godine 2004. i 2005. bio je savjetnik u Kabinetu ministra kulture za odnose s javnošću i regionalnu suradnju. Od 2005. do 2007. godine bio je šef kabineta ministra kulture Republike Srbije. Od 2007. do 2016. godine radi kao pomoćnik upravnika poslova SANU.

Mokriš, Svjetlana rođena je u Osijeku, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Godine 1987. diplomirala je na Pedagoškom fakultetu u Osijeku i stekla zvanje profesorice hrvatskog jezika i književnosti. Doktorsku disertaciju pod nazivom *Novinske zbirke u*

regionalnom knjižničnom sustavu na primjeru Slavonije i Baranje: tehnički aspekti knjižničnog poslovanja i načini međusobnog povezivanja knjižnica u uvjetima suvremenog elektroničkog okruženja obranila je 2009. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Bila je istraživač u sklopu projekta *Hrvatska pisana baština: teorijske i tehnološke pretpostavke organizacije i zaštite*. Od 1990. godine zaposlena je u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek.

Mudrinić Ribić, Aleksandra voditeljica je službe za podršku e-obrazovanju u CARNET-u. U CARNET-u je od 2005. godine od kada se intenzivno bavi razvojem i implementacijom inovativnih pristupa obrazovanju s naglaskom na učinkovitu implementaciju tehnologije u procese učenja i poučavanja. Njezina se stručnost primjenjuje u analizi i odabiru odgovarajuće tehnologije za izradu obrazovnih sadržaja za specifične grupe korisnika. Rezultati su uspješnosti u ovom području prikazani u njenom posljednjem projektu *Škole 2.0* koji je prepoznala i nagradila Europska komisija kao jedan od tri najinovativnije inicijative u kategoriji obrazovanja i istraživanja. U sklopu projekta *e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola (pilot projekt)* vodi projekte razvoja digitalnih obrazovnih sadržaja – DOS, scenarija poučavanja i elektira.

Pandža, Kristina, mag. educ. hist. et inf., stručna je suradnica Centra za industrijsku baštinu te radi kao koordinatorica projekta i istraživanja na projektu *Turistička valorizacija reprezentativnih spomenika riječke industrijske baštine* te predvodi istraživački tim na projektu koji radi na stvaranju edukativnih materijala za djecu i mlade. Dio je tima na projektima koji obuhvaćaju stručno istraživanje industrijske i kulturne baštine te procese digitalizacije istražene materije: *Pitaj, ne skitaj!*, projekt izrade web baze

podataka kulturne baštine grada Krka (<http://www.history.grad-krk.hr/en>), *Riječka baština 1 i 2*, stvaranje baze lokalne industrijske baštine grada Rijeke (<https://rijekaheritage.org/>), te projekta izrade web baze podataka kulturne baštine otoka Krka (<http://www.visitkrk.hr/en/home/>). Kao koordinator sudjeluje u projektu *Interreg Europe, CHRISTA (Culture and Heritage for Responsible, Innovative and Sustainable Tourism Actions)*. Usmjerena je na edukacijske aktivnosti te vodi stručne obilaskе po lokalitetima riječke industrijske baštine.

Pavlič, Ana diplomirala je politologiju na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Zaposlena je u Centru za ženske studije kao voditeljica projekata i Programa Zagorka u Memorijalnom stanu Marije Jurić Zagorke, u okviru kojeg je odgovorna za projekte digitalizacije gradiva vezanog uz kulturno i povijesno žensko nasljeđe Marije Jurić Zagorke.

Perkec, Marija rođena je 1991. godine u Virovitici. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i stekla zvanje magistra povijesti umjetnosti i magistra komparativne književnosti. Od prosinca 2016. do prosinca 2017. godine radila je u Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u okviru programa stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa za zvanje kustosa.

Petrušić, Renata, viša knjižničarka, diplomirala je hrvatski jezik i književnost i knjižničarstvo na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Zaposlena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u Centru za razvoj hrvatske digitalne knjižnice Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo. Voditeljica je projekata digitalizacije, članica programskih i organizacijskih odbora nekoliko skupova

i konferencija. Sudjeluje u nekoliko domaćih i međunarodnih stručnih i znanstveno-istraživačkih projekata.

Semenski, Vikica, profesorica je filozofije i komparativne književnosti, knjižničarska savjetnica. Zaposlena je u Gradskoj knjižnici KGZ-a na Odjelu za katalogizaciju, zadužena za obradu elektroničke, audiovizualne i zvučne neglazbene građe, sudjeluje u razvoju modula za normativne i bibliografske baze sustava ZaKi, kao članica radnih grupa Komisije za katalogizaciju – Radna grupa za Dio 2: Kataložni opis i Radna grupa za pristupnice sudjeluje u projektu *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju*, predsjednica je Komisije za katalogizaciju Hrvatskog knjižničarskog društva.

Severović, Janja rođena je u Zagrebu, a živi u Samoboru. Na Filozofskom fakultet u Zagrebu završila je diplomatske studije na Odsjeku za talijanistiku, Odsjeku za etnologiju i kulturnu antropologiju i Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti. Od 2013. godine radi u Knjižnicama grada Zagreba na Dječjem odjelu Gradske knjižnice Ante Kovačića u Zaprešiću, gdje vodi radionice talijanskog jezika za umirovljenike *Parliamo italiano*, u sklopu projekta *65+*, radionice talijanskog jezika za djecu *Ciao, bambini!*, putopisni ciklus predavanja *Pinklec na rame*. Od 2015. godine vodi projekt *Wiki-dveri* i projekt *Poetski susreti djece Zaprešića*. Idejna je začetnica i voditeljica projekata *Planinarski tjedan u Zaprešiću* i *Bake i djedovi pričaju priče*. Administrator je stranice Gradske knjižnice Ante Kovačića na Facebooku. Sudjelovala je na brojnim radionicama (dvije radionice Goethe Instituta Zagreb i Beograd), seminarima i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu te na petom D-festu. Izlagala je na stručnom skupu Dječje knjižnice – iskorak u virtualno, u Zagrebu i na

Županijskom vijeću školskih knjižničara Zagrebačke županije u Velikoj Gorici. Zajedno s kolegicom Vlastom Šolc objavila je u *Zborniku stručnog skupa s međunarodnim sudjelovanjem Predškolci i knjižnica* rad pod nazivom *Svi u knjižnicu! Brojnim programima do najmlađih korisnika*.

Starčević Štambuk, Anamarija rođena je u Zagrebu 1960. godine. Godine 1979. upisuje studij fizike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, a 1980. upisuje Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (filozofija i komparativna književnost) na kojem je diplomirala 1986. godine. Paralelno na istom fakultetu upisuje i studij bibliotekarstva 1984. godine. Od 1986. godine zaposlena je u Institutu za etnologiju i folkloristiku, prvo kao istraživačica-suradnica, zatim od 1994. kao bibliotekar – specijalist, a od 1998. kao voditeljica knjižnice. Stručni ispit položila je 1993. godine. Diplomirala je bibliotekarstvo 2002. godine s temom *Djelatnost znanstvenoistraživačke infrastrukture IEF* (bibliotečno-informacijsko-dokumentacijskog odjela IEF-a). Godine 2016. stječe zvanje višeg knjižničara. Uz stručne i znanstvene radove s područja bibliotekarstva, piše i osvrte i eseje te je surađivala kao urednica nekoliko publikacija. Članica je Hrvatskog knjižničarskog društva, Komisije za glazbene knjižnice, Matice hrvatske, Hrvatskog etnološkog društva, Društva hrvatsko-slovačkog prijateljstva, Kulturnog centra sv. Martin – Hrvatska.

Stojanović, Miroljub od 2005. godine zaposlen je u Narodnoj biblioteci Srbije na mjestu sistem administratora u okviru Virtuelne biblioteke Srbije. Radio je i na poslovima instalacije i postavke čitaonice za slijepe i slabovide. Osnivač je međunarodne konferencije sistem administratora COBISS-a. Od 2013. godine imenovan je na mjesto Načelnika Odeljenja za digitalni razvoj i

mikrografiju na poslovima organizacije i koordinacije uspostave novog portala digitalne biblioteke. Koordinira poslove na definiranju sheme metapodataka primjenljive u NBS, definiranje smjernica i standarda u digitalizaciji. Koordinira i vodi projekte *Digitalne biblioteke – edukacija* i *Ozvučavanja sajtova NBS*. Godine 2014. imenovan je na funkciju predsjednika Upravnog odbora Biblioteke grada Beograda. Od 2016. godine imenovan je na mjesto načelnika Odeljenja za razvoj računarsko-informatičkog sistema Narodne biblioteke Srbije. Član je Komisije za razvoj digitalizacije pri Ministarstvu kulture i informisanja.

Šinkić, Zdenka diplomirala je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu, smjer matematika. Od 2007. stalno je zaposlena kao informatičarka u Hrvatskom povijesnom muzeju, gdje je 2016. godine stekla zvanje višeg informatičara. Voditeljica je informatičkih poslova i multimedijalnih projekata. Sudjeluje u digitalizaciji muzejske građe Hrvatskog povijesnog muzeja. U izložbenoj djelatnosti autorica je multimedijalnih proizvoda te suautorica radionica na temu standardizacije nazivlja u obradi muzejske građe. Surađivala je na projektu izrade mrežnih stranica Hrvatskog povijesnog muzeja 2011., kao i *online memory* igrice. Autorica je mrežnih stranica *Bez ruma nema šturma! Prvi svjetski rat kroz dnevnik Stjepana Kolandera*, više stručnih radova iz područja informatologije i muzejske dokumentacije, te suautorica *Priručnika za oblikovanje podataka za osnovne elemente opisa povijesnih zbirki* (2016.). Sudjelovala je na nizu stručnih skupova, kao na primjer 1. i 2. Skupu muzejskih dokumentarista Hrvatske (2013. i 2015.), Seminari Arhivi, knjižnice, muzeji – mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Festivalu hrvatskih digitalizacijskih projekata i dr.

Škarica, Darian direktor je tvrtke Delta Reality. Počeo je istraživati nova korisnička sučelja (upravljanje računala dodirnom, gestama, pogledom i mislima) na Fakultetu elektrotehnike i računarstva kao zavodski suradnik. Nakon rada na fakultetu pokrenuo je tvrtku DivIT, gdje je nastavio na radu i razvoju interaktivnih instalacija koristeći najnovije tehnologije. Godine 2016. unutar tvrtke DivIT pokrenut je studio Delta Reality, specijaliziran za izradu sadržaja u virtualnoj, proširenoj i miješanoj stvarnosti.

Štimac, Annemari rođena je 1983. godine u Zagrebu. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2008. godine i stekla zvanje profesora informatologije – muzeologa i diplomiranog hungarologa. Godine 2012. na istom fakultetu diplomirala je bibliotekarstvo. Od 2009. do 2010. radila je u Knjižnici Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u Zbirci za hungarologiju i Zbirci serijskih publikacija, a od 2010. do 2014. zaposlena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u Odjelu bibliografije članaka. Sada radi kao viša stručna savjetnica za knjižnične poslove u Informacijskom centru za intelektualno vlasništvo Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske. Područje interesa su joj prava intelektualnog vlasništva, posebice autorsko pravo i srodna prava, informiranje i educiranje korisnika u tom području. Članica je Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja pri Hrvatskom knjižničarskom društvu te Radne skupine za autorsko pravo u sustavu Dabar. Dobitnica je Nagrade „Tibor Tóth“ za 2017. godinu.

Tingle, Jasna diplomirala je etnologiju i povijest na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a pohađala je i tadašnji dvogodišnji studij bibliotekarstva. Iako joj profesionalna karijera nije usko vezana za ove discipline, na njima se ipak temelji odabir modula

Organizacija, očuvanje i uporaba pisane baštine na doktorskom studiju Društvo znanja i prijenos informacija Sveučilišta u Zadru, koji je završila 2017. godine. Zanimanje za povijest knjige realizira istraživanjima u području knjižarskih kataloga, trgovine knjigom i kataloga privatnih knjižnica. Od 1997. godine radi u Hrvatskoj akademskoj mreži – CARNet, agenciji Vlade RH zaduženoj za povezivanje akademskih i obrazovnih ustanova na internet. Poslovi koje obavlja u CARNetu usmjereni su na primjenu informacijskih tehnologija u obrazovanju, a uključivali su vođenje Edukacijskog centra, uređivanje *online* časopisa, sudjelovanje u osnivanju i vođenje E-learning akademije, vođenje Programskog odbora CARNetove korisničke konferencije CUC i vođenje Službe za istraživanje i razvoj e-učenja. U razdoblju od 2004. do 2007. godine pohađala je i završila *online* program Master of Distance Education na Sveučilištu Athabasca u Kanadi te je objavila više stručnih radova o e-učenju.

Tkalec, Anja rođena je u Novoj Gradiški 1991. godine. Osnovnu i srednju školu, opću gimnaziju, završila je u Novskoj. Nakon završetka srednje škole upisuje Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 2010. godine. Na preddiplomskom studiju stječe akademski naziv sveučilišne prvostupnice povijesti umjetnosti i informacijskih znanosti. U razdoblju od 2014. do 2016. godine upisuje jednopredmetni sveučilišni studij informacijskih znanosti, smjer bibliotekarstvo i diplomira na temu *Kataložni opis dijapozitiva u Zbirci audiovizualne građe Knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu* pod mentorstvom prof. dr. sc. Ane Barbarić. Za vrijeme diplomskog studija radila je kao demonstratorica u Knjižnici Filozofskog fakulteta na Zbirci za povijest umjetnosti, a od kraja 2016. godine zaposlena je u Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Tomašević, Nives izvanredna je profesorica na Odjelu za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Doktorirala je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na poslijediplomskom studiju Hrvatska kultura temom *Tranzicija u izdavaštvu i proizvodnja knjige kao kulturnoga kapitala* (2008.) pod mentorstvom prof. dr. sc. Dubravke Oraić Tolić. Od 2009. zaposlena je na Sveučilištu u Zadru, Odjelu za informacijske znanosti. Predaje na preddiplomskom, diplomskom i doktorskom studiju .Voditeljica je modula nakladništvo na doktorskom studiju Društvo znanja i prijenos informacija. Voditeljica je međunarodne konferencije *International conference Publishing Trends and Contexts* kao i Ljetnih škola nakladništva. Prije odlaska na Sveučilište u Zadru većinu radnog vijeka provela je u nakladništvu. Uredila je velik broj knjiga i pokrenula veći broj biblioteka. Odlikovana je redom Danice Hrvatske s likom Marka Marulića za zasluge u kulturi 1997., a 2003. dobila je povelju Grada Osijeka za promicanje osječke pisane riječi. Izvršna je koordinatorica *Projekta Hrvatska kulturna baština* pri Ministarstvu kulture. Članica je uređivačkog odbora časopisa *Libellarium*, te niza Studije iz knjižnične i informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Članica je programskog i upravnog Odbora Kreativne riznice u Osijeku. Suautorica je s Mihom Kovačem knjige *Knjiga, iluzija, tranzicija* te knjige *Nevidljivo nakladništvo* u suautorstvu s Jasnom Horvat. Autorsku knjigu *Kreativna industrija i nakladništvo* objavila je 2015. godine.

Tot, Marko rođen je u Zagrebu 1978. godine. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 2003. godine povijest i turkologiju te stekao zvanje diplomirani povjesničar i turkolog. Godine 2006. na Odsjeku za informacijske znanosti na istom fakultetu upisuje smjer bibliotekarstvo. Školske godine 2007./2008. bio je demonstrator na Katedri za bibliotekarstvo, a

2008. godine diplomirao je i stekao zvanje diplomirani knjižničar. Od listopada 2008. do listopada 2014. godine zaposlen je na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti kao znanstveni novak na Katedri za bibliotekarstvo. Od studenoga 2014. zaposlen je u Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Napisao je nekoliko znanstvenih i stručnih radova na temu elektroničkih knjiga, digitalnih knjižnica i informacijske pismenosti. Područje njegovog interesa su digitalne knjižnice i digitalni repozitoriji.

Trbušić, Željko magistar je informacijskih i komunikacijskih znanosti, arhivist na Odsjeku za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, doktorand na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Znanstveni interesi: reklamne poruke, mediji, semiotika, internet, arhivi i kulturna baština.

Uzelac, Mirela diplomirana je magistrica struke znanosti o okolišu na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu s interesom prema tehnologiji i digitaliji. Trenutačno je vanjska suradnica Instituta za poljoprivredu i turizam u Poreču na projektu *Centar za invazivne vrste*. Kreatorica je projekta *50godina.hr* za usporedbu razvoja hrvatskih gradova od 1968. godine do danas. Osim na digitalnim projektima, sudjelovala je na projektima popularizacije znanosti i edukacije o biologiji i ekologiji. U udruzi Bioteka pisala je popularno-znanstvene članke iz područja ekologije, u udruzi Bius sudjelovala je u terenskom radu kartiranja morskih staništa, te u izradi edukativnih ploča za udругu Društvo istraživača mora 20 000 milja.

Vinaj, Marina rođena je 1963. godine u Osijeku. Zvanje profesora jugoslavenskih jezika i književnosti stekla je 1987. godine na smjeru jugoslavenski jezici i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na dodiplomskom studiju informacijskih znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1991. godine završila je studij bibliotekarstva i stekla naziv diplomirani bibliotekar. Na istom studiju 2001. godine obranila je magistrarsku radnju pod naslovom *Grđa za bibliografiju osječkih novina 1848.-1945.*, a u prosincu 2012. godine obranila je doktorsku radnju pod naslovom *Knjižna zbirka Prandau-Normann kao muzeološki fenomen*. Danas radi kao voditeljica Odjela muzealnih tiskopisa. Godine 2001. imenovana je višom knjižničarkom, a 2007. godine stekla je zvanje knjižničarske savjetnice. Uz redovite knjižničarske poslove, radi i na zajedničkim i samostalnim izložbama. Objavila je šezdesetak stručnih i znanstvenih radova. Urednica je stručnog glasila Muzeja Slavonije *Osječki zbornik*. Niz godina radila je kao vanjski suradnik na Filozofskom fakultetu u Osijeku, na Odsjeku za informacijske znanosti, te na Odjelu za kulturologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera. Bila je predsjednica Društva knjižničara Slavonije i Baranje i potpredsjednica Hrvatskog knjižničarskog društva u dva mandata. Predsjednica je Povjerenstva za dodjelu viših zvanja u knjižničarskoj struci pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske.

Vlašić Jurić, Vesna, viša knjižničarka, rođena je u Dortmundu 1966. godine. Diplomirala je povijest umjetnosti i talijanski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 1994. godine radi u Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Stručni ispit za zvanje diplomirane knjižničarke položila je 1996. godine s temom *Zaštita crteža i grafika u Grafičkoj zbirci*, a stručni ispit za zvanje kustosice položila je 2005. godine. Zvanje više knjižničarke stekla je 2015. godine.

Zlodi, Goran docent je na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nositelj je predmeta Dokumentacija u muzejima, Virtualni muzej i Metapodaci za upravljanje gradivom. Autor je i suautor tridesetak znanstvenih, stručnih i preglednih radova. Član je Komiteta za dokumentaciju CIDOC Međunarodnog komiteta za muzeje ICOM. Teme istraživanja su interoperabilnost metapodataka, tezaursi, formalne ontologije i muzejska dokumentacija. Kroz razvoj muzejskih informacijskih sustava M++, S++ i Modulor++ platforme aktivno sudjeluje u informatizaciji muzeja u Hrvatskoj.

Programski odbor

Karolina Holub, knjižničarska savjetnica

dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, knjižničarska savjetnica

dr. sc. Tatijana Petrić, knjižničarska savjetnica (predsjednica)

Renata Petrušić, viša knjižničarka

Jasenka Zajec, knjižničarska savjetnica

Organizacijski odbor

Iva Adžaga

Karolina Holub

Matilda Justinić

Anita Marin

Dragana Koljenik

Renata Petrušić (predsjednica)

Maja Priselac

I m p r e s u m

Nakladnik:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Ulica Hrvatske bratske zajednice 4
10000 Zagreb

Za nakladnika:

Tatijana Petrić

Urednice:

Renata Petrušić
Matilda Justinić

Grafički izgled i priprema:

Dragana Koljenik
Goran Hasanec

Tisak:

ITG d.o.o.
Dalmatinska 12
10000 Zagreb

Naklada:

150 primjerala

NACIONALNA I
SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU